

repertoár malé scény

ROČNÍK 5 | 1967 | ČÍSLO 1

sm

VYSTAVUJE

76

76

= HAĎÁK = MIROSLAV LIĎÁK

JACQUES PRÉVERT

PRVNÍ OSLOVÉ

Když bývali oslové úplně divocí, to znamená, že jedli, když měli hlad, že pili, když měli žízeň a probíhali se v trávě, když jim to dělalo radost.

Občas přišel nějaký lev a sežral osla a tu se všichni ostatní oslové dali na útěk a nařikali jako oslové, ale příštího dne už na to nemysleli a začali zase hýkat a pít a jíst a běhat a spát... Zkrátka, kromě dní, kdy přicházel lev, šlo všechno celkem dobře.

Jednoho dne pánové tvorstva (tak se totiž lidé rádi mezi sebou nazývají) přišli do země oslů a oslové, velmi spokojení, že vidí někoho nového, vyrazili lidem vstříc.

OSLOVÉ (mluví ve cvalu): Jsou to směšná bledá zvířata, chodí po dvou tlapách, mají velmi malé uši, nejsou krásní, ale musíme jim přece uchystat malé uvítání... to je to nejmenší...

A oslové začnou dovádět, válejí se v trávě a zmitají nohama, zpívají píseň oslů a pak, jen tak z žertu, strčí do lidí, aby tak trošičku spadli na zem. Ale člověk nemá moc rád žerty, když nežertuje sám, a neuplyne ještě ani pět minut od příchodu pánů tvorstva do země oslů a všichni

oslové jsou už spoutáni v řadě jako buřtíky.

Všichni, kromě nejmladšího, nejkréhčího, toho zabili a upekli na rožni a kolem něho zasedli lidé s nožem v ruce. Když byl správně upečen, začnou lidé jíst a tvář se jim zkriví nepříjemným šklebem a odhodí nože na zem.

JEDEN Z LIDÍ (mluví pro sebe): Hovězině se to nevyrovná, hovězině se to nevyrovná.

JINÝ: Není to dobré, skopec je lepší!

DALŠÍ: Ó, to je nedobré! (Pláče)

A zajať oslové, když vidí, že člověk pláče, se domnívají, že mu slzy vyloudily výčitky svědomí. „Nechaj nás odejít,“ říkají si oslové, ale lidé se zvednou, mluví všichni naráz a mocně gestikulují.

SBOR LIDÍ: Ta zvířata nejsou dobrá k jídlu, jejich křik je nepříjemný, jejich uši jsou zas směšně dlouhé, jsou určitě pitomá a neumějí ani číst ani počítat. Nazveme je osly, protože tak se nám zlíbilo, a budou nosit naše balíky. My jsme pány tvorstva, vpřed!

A lidé si odvedli osly.

ŽIRAFÍ OPERA

(Smutná opera o několika obrazech)

Jelikož žirafy jsou němé, píseň zůstává uzavřena v jejich hlavě.

Jenom když hledíme žirafám velmi pozorně do očí, můžeme vidět, jestli zpívají falešně nebo správně.

PRVNÍ OBRAZ

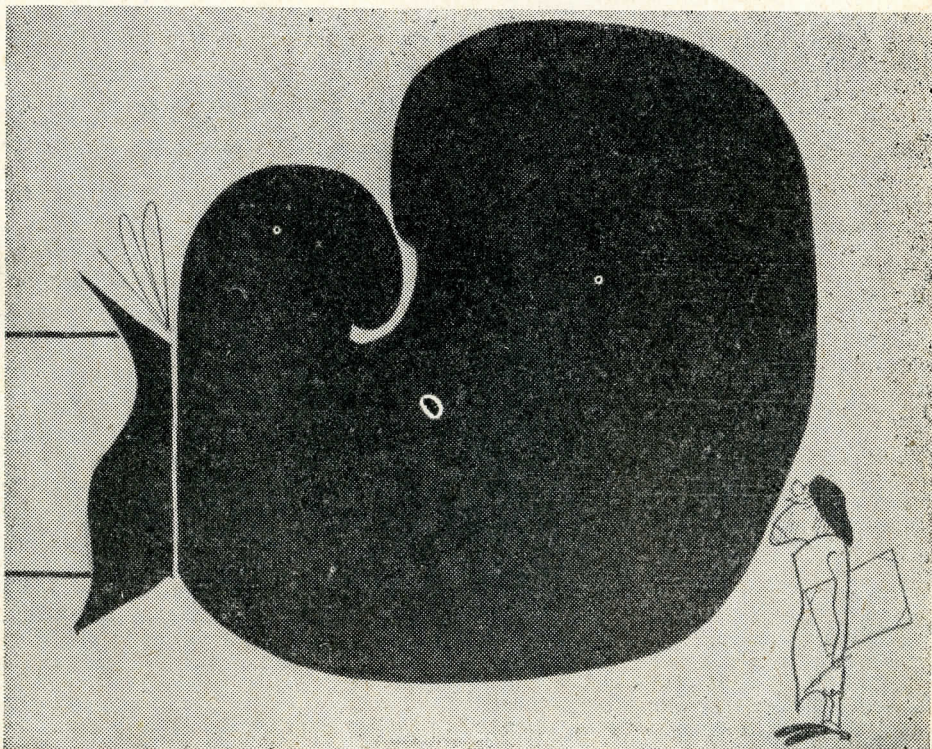
SBOR ŽIRAF (Refrén)

Jo kdysi bejvalo žiraf, ach!
Jo, bejvávalo hodně žiraf,
ale brzy už bude po žirafách,
pan člověk je pomalu všechny už zblaf.

(Kuplet)

Velké žirafy neví, že
jsou němé, a malé jsou vzácné.
Včera jsem v centru Paříže
potkala prastarého starce,
který byl chlubně chlupatý,
chlupy mu šly až přes paty
a přes převlečník upjatý
byl neskonale vousatý
a přes převlečník z žirafy
měl svůj starčí vous chlupatý.
Velké žirafy neví, že
jsou němé, a malé jsou vzácné.

Očekávám nové direktívy

DRUHÝ OBRAZ

*Na náměstí de la Muette v Paříži.
Starý stařec z písničky přechází náměstí
a točí holí.*

STARÝ STAŘEC (*zpívá*): Jedna vlaštovka
jaro nedělá. Ale můj převlečník mi udělá
v zimě dobrou službu.
Jedna vlaštovka...

*Náhle přichází jiný stařec proti němu, a
protože zná prvního starce a protože
první stařec ho rovněž zná, zastaví se
proti sobě, smeknou klobouky, zase si je
nasadí, trochu si odkašlou a vyptávají se,
jak se daří, odpovídají, že dobře, že to
ujde, že jakž takž, a jak ten druhý, a co
rodinka, výborně, děkuju za optání, a pak
načnou vlastní rozhovor:*

PRVNÍ STARÝ STAŘEC: To jsem, to jsem
rád, že vás zase vidím...

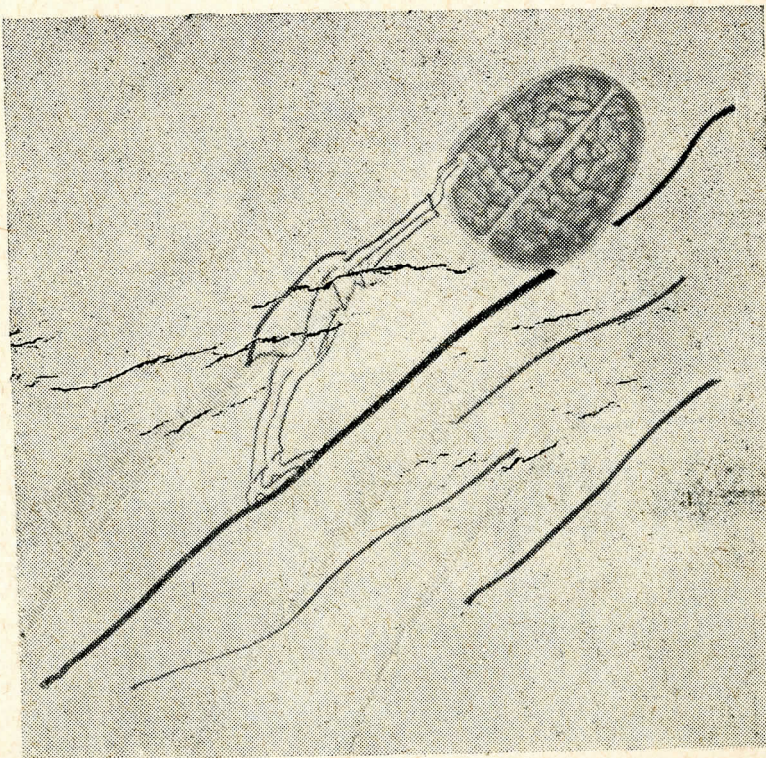
DRUHÝ STARÝ STAŘEC: Bože, já taky,
a pan syn pořád v koloních, a jak se mu
vede a co dělá, kolik vydělá, s čím
obchoduje, s mahagonem, vzácným dře-
vem, kokosovými ořechy?

PRVNÍ STARÝ STAŘEC (*velmi pyšně*):
Ne, s žirafami!

DRUHÝ STARÝ STAŘEC: Ach, to je zna-
menité, výtečné, výborné, žirafy. (*Ohma-
tává látku převlečníku*) Hm, hm, tohle
je prvotřídní žirafa, váš pan syn si vede
znamenitě...

*V té chvíli přicházejí dvě žirafy pomalu
a beze slova přes náměstí de la Muette
a oba starci dělají, jako by je nepozná-
vali, zejména stařec v převlečníku; je mu*

Moderní Sysifos

to hrozně trapné a aby si ho žirafy musely povšimnout, začne na ně pět chvalozpěv a druhý stařec zpívá s ním.

SBOR DVOU STARCŮ:

Ach, blahé časy žirafek,
ty blahé, dobré staré časy,
v maličké mansardě
se svojí žirafou žirafkou, žirafelkou,
tam někde pod Eiffelkou,
když první vous vypučel na bradě...

(Rejtrén)

Však se nám vrátí časy žirafek
Právě ve chvíli, kdy oba starci ohlašují,
že čas žiraf se navrátí, obě žirafy odcházejí a krčí rameny.

TŘETÍ OBRAZ

(V koloních)

Syn starého starce se prochází s jedním svým přítelem, každý má pušku.

Syn, který se rozhlížel do vzduchu, zpozoruje hlavu žirafy, sklopí zrak a když zpozoruje žirafu celou, zachvátí ho velký hněv.

SYN: Zmizte ze světa, žirafo,
zmizte, já vás lovím!

Zamíří, vystřelí, žirafa padne, stoupne si na ni nohou, přítel ho vyfotografuje...

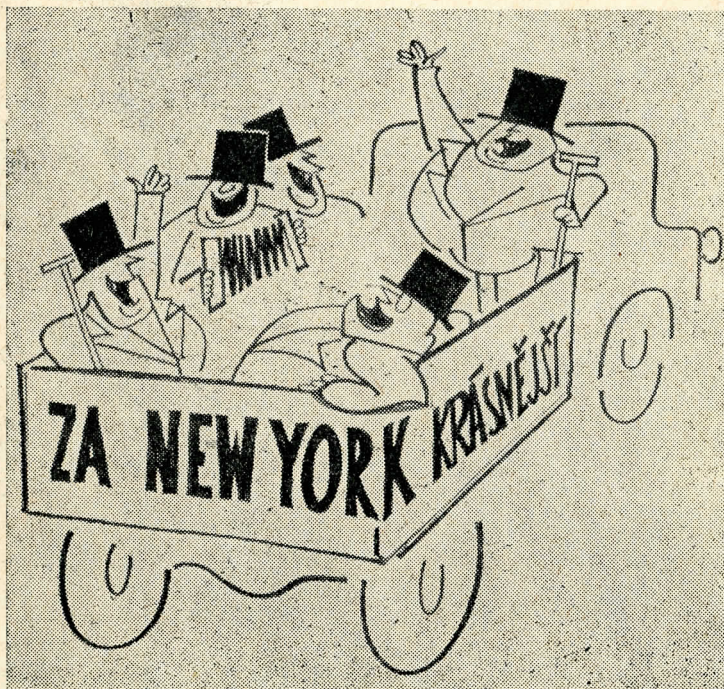
Náhle syn zbledne. „Copak vám přeletělo přes nos?“ povídá mu jeho přítel.

SYN: Nevím, ale píchlo mě to...

Pustí pušku, padne na žirafu a usne na určitou řadu let. Moucha, která ho píchla, je zlá moucha, je to moucha tse-tse...
Přítel to vidí, pochopí, prchá a velká zlá moucha ho pronásleduje...

Žirafa klesla, muž klesl rovněž, také noc klesá a měsíc ozařuje noc...

Syn usnul, řekli byste, že je mrtvý, žirafa je mrtvá, řekli byste, že jen spí.

TŘI HLAVNÍ CTNOSTI

I

VÍRA

Presbyter.

Abbé, který se chystá odejít, odbývá mechanicky modlitbu.

ABBÉ: Věřím v Boha Otce Všemohoucího a v Ježíše Krista... (*Přeruší se a volá*) Marie!

Vstoupí Marie.

ABBÉ: Deštník, Marie. Jdu na katechismus a nevěřím tomu počasí.

MARIE: Vy nevěříte, pane abbé?

ABBÉ: Ale ano, věřím.

Bere deštník, ale než překročí práh, zastaví se na chvíli a zkoumavě prohlíží oblohu.

ABBÉ (*sykavě mezi zuby*): C, c, c, c. (*Potřásá hlavou*) Věřím v Boha... Nevěřím počasí... To je znepokojivé... c... c... c... Stejně sloveso pro stvrzení jistoty, stejné sloveso pro vyjádření pochyb... c... c... c... (*A s hlubokým povzdechem*) Ještě štěstí, že máme uhlířskou víru, to je naše spása, uhlířská víra!

Odechází. Vstoupí uhlíř.

UHLÍŘ: Dobrý den, Marie!

MARIE: Dobrý den, uhlíři! Jestlipak věříte, že to počasí dnes vydrží?

UHLÍŘ: Vždyť mám uhlířskou víru!

Přistoupí k Marii, suleče ji a táhne ji k posteli.

MARIE: Ó! Uhlíři!

UHLÍŘ: Opravdu, Marie, jste nejkrásnější děvče z celého kraje!

MARIE (*uchváčena*): Nepovídejte, uhlíři, tomu sám nevěříte!

UHLÍŘ: Dal bych na to ruku do ohně.

A jak řekl, tak také hned učiní.

II

NADĚJE

V hodině katechismu.

ABBÉ (*obrací se k docela malým dětem*): „Šesté a deváté přikázání Boží nám za-

kazuje nedovolené tělesné požitky a všechno, co vede k spuštění: myšlenky, touhy, pohledy, četu, slova, činy“ (smrtné hříchy, jak jsem byl přesně upřesnil).

Potřásá hlavou a usmívá se dobrácky.

A zemřete-li ve stavu smrtelného hříchu, přijdete do pekla a tam budete s ďábly, snášet muka, která nikdy neskončí!...

III

L Á S K A

Předchrámí kostela.

Abbé vychází z katechismu a zpozoruje žebráka. Přiblíží se.

ABBÉ: Jakže, ubohý příteli, vy natahujete ruku!

ŽEBRÁK: Běda!

ABBÉ: Jak je smutné, že nemáte ani klobouk na žebrání!

ŽEBRÁK: Běda!

ABBÉ: Tumaťe, příteli!

Roztrhne svůj klobouk napůl a dá ho polovinu žebrákově.

ŽEBRÁK: Díky, velebný pane!

Je slyšet trouby nebeské a svatomartinské léto se v celé své zázračné nádheře rozklene nad jarností.

ABBÉ: Jaké vedro!

Pokračuje v cestě a náhle se zhroutí na dlažbu.

STARÁ DÁMA (*se k němu vrhne*): Pomoc! Pan abbé padl úžehem!

ABBÉ (*ji uklidňuje s dobráckým úsměvem*): Ne, není to nic vážného, jen poloviční úžeh... Půl klobouku, půl úžehu, všechno je v pořádku. Co Bůh činí, dobře činí!

STARÁ DÁMA: Ale to je zázrak!

ABBÉ (*skromně*): Jen poloviční zázrak... Ale i to už je mnoho v naší době lehkavosti a bezbožnosti!

IV

O P O N A

V RODINĚ

Matka je sama doma. Vstoupí syn. Je mladý, bledý, horečnatý, rozčuchaný. Vrhne se ke zdi.

SYN: Zavři dveře, mami, rychle, prosím tě!

Matka potřásá hlavou a zavírá s hlubokým povzdechem dveře.

MATKA *(zastrkuje petlici a zároveň vyrazí hluboký povzdech jako její dítě):* Tak, petlice... a je to! *(Dívá se zkoumavě na syna)* Tak se na něj podívejme, vletí to domů jako vítr a křičí to a třese se to na celém těle.

SYN: Ó, maminko, kdybys věděla...

MATKA: Nevím, ale tuším... *(S dobráckým úsměvem)* Zase jsi vyvedl nějakou hloupost!

SYN: Bohužel!

MATKA: Z čeho máš tu horečku, ten neklidný pohled a co to schováváš pod paží?

SYN: Je to hlava mého bratra, mami.

MATKA *(překvapeně):* Hlava tvého bratra!

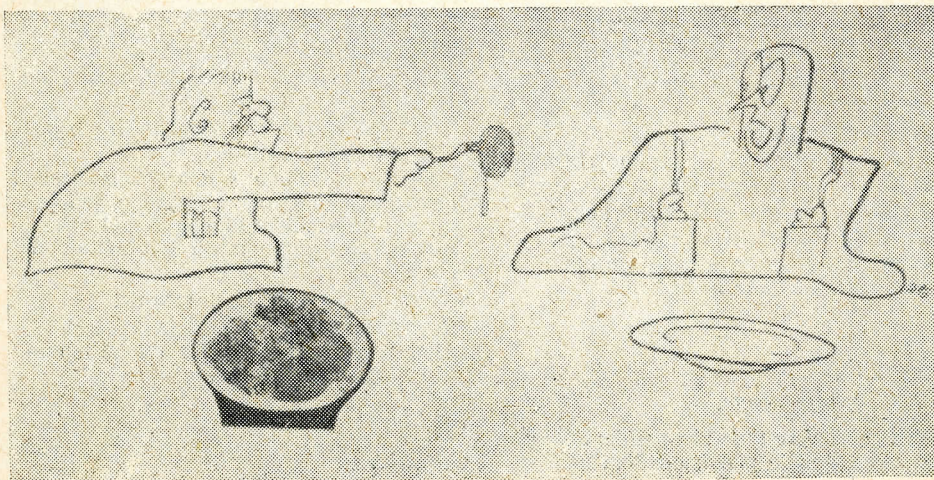
SYN *(rozrazuje žalostně rukama):* Byl inteligentnější než já.

MATKA: Promiň, chlapče, ale udělala jsem tě, jak jsem nejlépe uměla... Ale co chceš, tatínek, bohužel, také nebyl žádné světlo! *(S novým dobráckým úsměvem)* Tak, dej mi tu hlavu, schovám ji... *(S úsměvem)* Sousedé nemusejí hned všechno vědět. Při jejich zlomyslnosti by na nás mohli nasadit ještě kdoví co... *(Prohlíží zkoumavě hlavu)*

SYN *(úzkostlivě):* Nedívej se na ni, maminko!

MATKA *(přísně, ale bodře):* To by tak ještě scházelo, abych se ani naposled nepodívala na hlavu svého nejstaršího!... *(Pak něžně)* Ovšem, jsi můj mazlíček, ale jen nic nepřehánět, „víme, co je naší povinností!“ *(Znovu zkoumá hlavu)* A vidíte ho, lumpíka, nejen že zabije bratra, ale ani si nedá práci, aby mu zatlačil oči! *(Učiní to)* Ach, to jsou děti, jsou to děti! *(S úsměvem)* Nebýt mě! *(Uvažuje)* Myslím, že ve sklepe, za největším kamenem...

**Naše mládež je v podstatě dobrá.
Ochutnejte!**

SYN (*neklidný*): Ve sklepě, maminko, nebojíš se, že... opravdu se nebojíš...

MATKA (*bezstarostně*): Neří se čeho bát, vždyť jsem právě tam schovala už hlavu tvého otce, když jsem ho před pětadvaceti lety zabila.

SYN: !!!

MATKA: Ach ano, byla jsem mladá, zamilovaná, pošetilá, ráda jsem se smála, tancovala... (*Usmívá se*) Ach, mládí, to se navyvádí nějakých hloupostí a pošetilostí! (*Chystá se odejít*) Hned jsem zpátky. Nezapomeň zatím prostřít na stůl.

SYN: Dobře, maminko.

MATKA (*se obrací na prahu*): A tělo? Chlapče, co jsi udělal s tělem?

SYN (*po lehkém zaváhání*): Tělo? To ještě běhá...

MATKA: Ach, to mládí! Všichni jsou stejní... pořád to jen skotačí, lítá přes hory a doly...

Odejde. Syn zůstane sám a začne prostírat. Náhle někdo zaklepe.

SYN: ???

Nové klepání.

SYN (*neklidně*): Kdo je? (*Žádná odpověď a nové rány na dveře*) Někdo klepe, já se ptám a nikdo mi neodpovídá... Ale neodolatelná síla mě žene, abych otevřel dveře...

Pokročí vpřed, odtáhne závoru a ustoupí poděšeně. Je to tělo mladého muže, bez hlavy, které hodně běhalo a je celé zadýchané. Syn nic neříká, ale silně užasný pohlíží na bratrovo tělo, které přechází po světnici, zřejmě vyvedené z míry.

SYN: Posad se... (*Přistrkuje mu židli, kterou druhý zřejmě nevidí*) Ovšem... (*Hluboký povzdech*)

MATKA (*vstoupí čilá a veselá*): Tak... a je to... (*Náhle si všimne svého syna přecházejícího pokojem bez hlavy*) Ach! Ty jsi tady? No, ty vypadáš! (*Za řeči klade na stůl talíře*) Je to nápad, takhle se zřídí! A ještě celý urččený! Pojd... (*Vezme ho jemně za ruku*) Honem ke stolu a sněz si polévku... (*K druhému synovi*) A ty také... (*Bodře a chápatě*) A doufám, že se už nebudete hádat? Tak, podejte si ruce a smiřte se...

SYN: Ale mami!

MATKA: Slyšel jsi mě?

SYN (*podrobuje se*): Ano, maminko. (*Bere jemně ruku bezhlavého bratra a potřeše mu s ní*) Už se na mě nezlob... Chytl mě v té chvíli takový vztek...

MATKA: Tak to má být... (*Prohlíží si děti s nesmírnou něhou*) Ale to není všechno, vždyť vám vychladne polévka...

SYN (*začíná jíst polévku, ale náhle se zarazí a přejde ho chuť*): Ale mami! (*Ukazuje na bezhlavého bratra*) Vždyť on nemůže jíst (*vzlykne*) polévku!

MATKA (*vybuchne*): To nám ještě scházelo! (*Pak s dobráckým úsměvem*) Jdi pro trychtýř...

SYN: Trychtýř, mami...?

MATKA: Ovšem, hlupáčku... (*Naznačuje nalévání polévky nad „hlavou“ svého bezhlavého syna*) No tak, vždyť to nejsou žádné čáry... (*Potřásá bolestně hlavou*) Člověk aby měl svatou trpělivost, někdy jsou opravdu chvíle... (*Sídlí bolestněji potřásá hlavou*), že si říkám, co jsem udělala, že mi Pán Bůh dal takovéhle děti!...

O p o n a

Přeložil Jiří Konůpek

Mámy, vy naše české mámy...

POTÁPĚČ

ZDENĚK HOF

Je to již několik měsíců, a přesto se nemohu zbavit pocitu spoluviny na té události. Stačilo přece jen trochu pozornosti, uvažování a porozumění, a nemuselo se to stát.

Onen muž upoutal mou pozornost již při nastupování do letadla. Těžko říci čím. Snad to byla opravdu náhoda, že jsem si vedle něho sedl. Byl útlý, menší postavy, s lehce prosedivělými vlasy a tvářil se vážně, až smutně, i tehdy, když se usmíval. Již za letu jsme se seznámili, trochu oficiálně a škrobeně se představili. Udo Relling nebyl, vzdor svému jménu, Němec. Narodil se a prožil celý svůj život v Praze. Pocházel asi z jedné z těch rodin drobných měšťáčků, zahleděných do starých zlatých rakousko-uherských časů, jimž už německé jméno bylo podvědomým symbolem a fiktivní zárukou společenského postavení, výjimečnosti. Pracoval jako řadový pracovník. Nebýt jeho zoufalé snahy po vyniknutí, po získání místa na slunci, tak protikladné jeho povaze, byl by to zcela normální a typický představitel lidí své kategorie. Na těch pár dní u moře se těšil až neuvěřitelně.

Již první den na pláži jsem poznal, že je opravdu dobrým plavcem. Jak mi jednou řekl, byl to jediný sport, který kdy dělal a v němž snad někdy mohl i vyniknout. Již první den se objevil na pláži s velikým vakem, ze kterého vyčnívala harpunová pistole. Potápěčská výstroj, která byla ve vaku, byla zcela nová, a jak se mi Udo Relling svěřil, bylo to poprvé, co se pokusil o tento sport. Kupodivu, po začátečních obtížích, které pronásledují každého, se velmi rychle šzil s ploutvním, brýlemi a vším tím ostatním a podnikl dlouhé cesty podél pobřeží s lehkostí až podivuhodnou.

Potkal jsem ho jednoho večera, když

jsem se procházel teplým soumrakem pod řadou stromů, které lemovaly mořský břeh. Těžko zapomenou na náš rozhovor onoho večera. Bude pro mne vždy varováním, kterému jsem neporozuměl, možná i voláním o pomoc, před kterým jsem si zacpal uši. Jak jsem si mohl nepovšimnout jeho podivného výrazu, plného úzkostného napětí, když mi vyprávěl o svých zážitcích. Nepochopil jsem, že to nebyla obyčejná rozmluva, ale spíše osvobozující zpověď, realizace podvědomých představ, která mu měla přinést úlevu.

„Věřte,“ říkal tenkrát, „je to skutečně prazvláštní pocit, vzít si ploutve a brýle, změnit se vlastně v obojživelníka a vplout do cizího světa. Je to něco podobného, co asi pocítí člověk, až poprvé stane na cizí planetě. I v moři máte pocit cizince, vetřelce, narušujícího jeho řád a životní běh. Kolik tajemství se skrývá v té neurčitě modravé průzračnosti, která vás obklopuje, ve které se vznášíte nad stejně tajemnými trsy chaluh, mezi útesy, skalisky a balvany, jejichž obrysy se trátí pod porostem živočichů i rostlin. A mezi těmi záhadnými živočichy, o nichž nemůžete nikdy s určitostí říci, zda nejsou rostlinami, mezi tím vším je i skutečný život. Ryby malé i velké, krabi, medúzy, to všechno jsou opravdoví živočichové, nadaní schopností pohybu. Ti mne přitahují nejvíce. Víte, mám někdy nesnesitelné nutkání lovice, ten starý instinkt, který v nás někde hluboko dríme. Zoufale toužím po lovu, po akci, po kořisti. Ale mám zároveň i strach. Strach narušit rovnováhu jiného života, v němž jsem vlastně pouhým vetřelcem. Mimoto je mi těch živočichů líto, neznám je, nemám k nim jiný vztah než obdiv, nejsou prostě mou lovnou zvěří. Snad opravdu velké ryby by mne lákaly, ale těch se bojím. Ne, opravdu, je to někdy zoufalé. Buď se jich bojím, jako bych se na souši bál

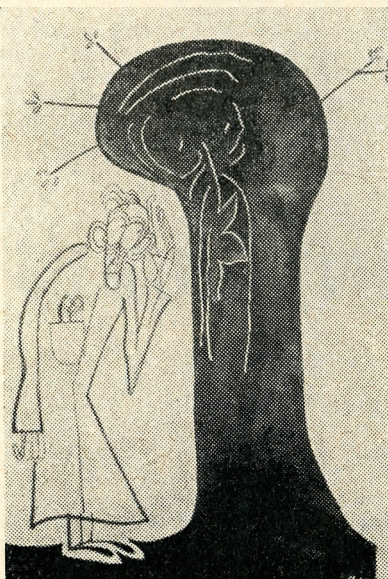
tygra, nebo je nemohu zabít, jako bych nemohl zabít třeba kosa. Alespoň kdyby mne braly na vědomí. Ale ony si klidně plují, vědomy si své obratnosti, a natáhnu-li se po nich, lehce a elegantně uklouznou. A tak den ze dne plují mořem, v srdci touhu lovce spolu se strachem vetřelce, v ruce harpunu a čekám na chvíli, kdy zvítězím sám nad sebou, kdy se jako můj lovecký předek vrhnu na svou kořist.“

Považoval jsem ho tehdy za dost únavného, přecitlivělého a trochu upovídaného psychopata. Podcenil jsem tu strašlivou chorobnou sílu myšlení, balancujícího na hranici normálu. Ne, tato rozmluva nebyla jediná. Zvykl si mne vyhledávat a po stále kratších a kratších úvodech se vracel k tomuto oblíbenému tématu svých monologů. Pomalu ale jistě se mi znechutilo poslouchat jeho stále stejné myšlenky, tendence a vývoody. Stále opakování otupovalo mou pozornost.

Až ona událost, která nás tolik rozrušila, mi otevřela oči. Ne, to nebyla oběť nešťastné náhody, ten mladý sportovec, kterého opatrně nakládali do sanitního vozu a jemuž ještě trčela z břicha oce-

lová střela z harpunové pistole. Vím to zcela přesně. Ten hoch nebyl obětí, byl jenom vytouženým velkým úlovkem Udo Rellinga. Dovedu si představit, jak se to sběhlo.

Udo Relling vstoupil do vody. Potopil se. Znovu splýval v neprůhledně průzračné modři, nad trsy chaluh, potkával tvory cizího světa. Znovu se dostavil pocit vetřelce, pocit lehkého strachu z onoho neznámého, které kdesi číhalo, snad spíše v jeho mysli než mezi chaluhami. Pomalu se ho zmocňovala touha po lovu, po akci, po kořisti. V modravém přísvitě zahlédl pojednou něco velkého. Přikrčil se. Poznal bezstarostné pohyby neznámého plavce. Maně pozvednul harpunu. Před ním už neplaval člověk, ale kořist, vůči které neplatily zábrany něžnosti, soucitu, ani strachu z neznáma. Ruka, která pozdvihla harpunu, pojednou nepatřila nesmělému úředníkovi Udo Rellingovi, patřila lovcovi, dravci, který se v něm prodrál na povrch. Harpunová pistole sebou škubla, plavec se zazmítal ve vodě, která rychle rudla jeho krví. Napětí povolilo. Lovce Udo Relling konečně dostal svou kořist.

A něco
novějšího
bys nevěděl?

evergreeny a jejich slavní zpěváci

Slovo evergreen už u nás značně zdomácnělo a není zajisté nutno blíže osvětlovat jeho původ — každý, kdo se zajímá o moderní populární hudbu, ví, že se tímto slovem označují písně starších ročníků, které si udržují trvalou popularitu (na rozdíl od sezónních hitů neboli šlágrů, jejichž popularita bývá jepičí).

Připomeneme si na této stránce každý měsíc některý slavný evergreen a spolu s ním i některého věhlasného zpěváka, jehož jméno je s ním spojeno. Ani sebelepší zpěvák si ovšem nemůže některou píseň přivlastnit — evergreeny jsou jakýmsi obecným vlastnictvím a každý z nich jsme slyšeli jistě v podání nejrůznějších zpěváků — přesto však u mnohých evergreenů nám vytane na mysl určitý zpěvák nebo zpěvačka, jehož podání bylo svým způsobem nenapodobitelné nebo jedinečné.

SAINT LOUIS BLUES

V dnešní notové ukázce jsme si vybrali klasické blues W. C. Handyho „Saint Louis Blues“; pro zajímavost uvádíme původní anglický text, vypsáný ze staříčkého tiskového vydání této písně (1914). I pro ty, kdo umějí slušně anglicky, budou některá místa textu trochu rebusem — je zde totiž „nespisovně“ transkribována černošská výslovnost. Každý jistě rychle odhalí, že „de“, „dis“ a „dat“ znamenají

správně „the“, „this“ a „that“, že „Ah“ stojí mnohde místo správného „I“ a „lak“ místo „like“. Pouze ze souvislosti však uhadneme, že spřežka „twant for“ odpovídá spisovné vazbě „if it were not for“ (příslušnou větu textu lze tedy asi přetlumočit takto: „nebejt pudru a falešnejch vlasů, tak by můj mužskej nebyl zdrhnul“).

BESSIE SMITH

Zpěvačka, jejíž jméno cítíme nejspíše spjato s touto písní a s dobou jejího vzniku, je Bessie Smith. Hlas této slavné „cisařovny blues“ známe ovšem jen ze starých gramofonových desek. Její sláva dosáhla vrcholu v dvacátých letech tohoto století a skončila předčasně při tragické automobilové nehodě v roce 1937 (bylo jí tehdy 42 let; narodila se v Cha-

tanooga v roce 1895). Bessie byla nejznámější z řady slavných zpěvaček blues z dvacátých let. Říkáme-li „vrcholná sláva“, znamenalo to ovšem v oněch letech jen popularitu u publika v černošských zpěvních síních a oblibu Bessyinych nahrávek pro „race catalogue“ firmy Columbia. Co to byl „race catalogue“? Byl to seznam nahrávek určených pouze pro

černošské posluchače. Velké gramofonové společnosti zjistily, že lze vydělávat na vydávání desek s tou „divnou černošskou hudbou“, která tehdy bělošským uším zněla nekultivovaně a méněcenně, ale kterou černoši přesto kupovali. V katalogích desek pro kultivované bílé posluchače se tyto nahrávky ani neuváděly. Teprve po desetiletích docenili sběratelé jazzových desek krásu mnoha těchto nahrávek „pouze pro černošský trh“ a někteří jazzoví teoretikové dodnes pokládají Bessii Smith za vůbec největší jazzovou zpěvačku, která kdy žila.

Blues je totiž neodmyslitelný kořen, z něhož vyrůstá veškerý živý jazz. Bessie Smith vyjadřovala svým zpěvem smysl blues — tragičnost životní smůly, a přece odvahu žít dál i v celé té mizerii. Její hlas byl mohutný a dovedl být dramatický; přitom v něm bylo ono jemné rytmičké a intonační citění, které potřebuje

každý velký jazzman, má-li jeho nástroj zahovořit k duším posluchačů. Bessie poznala v životě úspěch stejně jako špinavé stránky (v pozdějších letech hledala mnohdy odpověď i v alkoholu, ale snad právě proto dovedla podávat texty svých blues se strhujícím prožitkem. Opravdové blues musí být takové jako život — není v něm nic učesaného, přejemného, salonního.

„Saint Louis Blues“ je jen jedním z nesčetných blues, která Bessie Smith zpívala. Odborníci dávají přednost některým jiným jejím nahrávkám (třeba „Cold in Hand Blues“ nebo „Empty Bed Blues“), ale protože jsme dnes uvedli „Saint Louis Blues“ jako příklad nesmrtelného evergreenu, mohli jsme těžko zvolit jinou zpěvačku, jež by dovedla této písni dát sílu drsné životní pravdy, než právě Bessie Smith.

MIROSLAV HEŘMANSKÝ

texty verse (části A):

1. **I hate to see de ev'nin' sun go down
Hate to see de evenin' sun go down.
Cause my baby, he done lef dis town.
Feelin' tomorrow lak Ah feel today
Feel tomorrow lak Ah feel today
I'll pack my trunk Make ma get away
St. Louis woman Wid her diamon' rings
Pulls dat man roun' by her apron strings
'Twant for powder an' for store bought hair
De man I love would not gone nowhere.**
2. **Been to de Gypsy to get my fortune tole
To de Gypsy done my fortune tole.
Cause I'm most while 'bout ma Jelly Roll
Gypsy done tole me, "don't you wear no black"
Yes she done tole me "don't you wear no black"
Go to St. Louis You can win him back
Help me to Cairo make St. Louis by maself
Git to Cairo find ma ole friend Jeff,
Gwine to pin ma self close to his side
If ah flag his train I sho' can ride.**

3. You ought to see dat stovepipe brown of mine
Lak he owns de Dimon Joseph line
He'd make a crosseyed o' man go stone blind
Blacker than midnight, teeth lak flags of truce
Blackest man in the whole St. Louis
Blacker de berry Sweeter is the juice.
About a crap game he knows a pow'ful lot
But when worktime comes he's on the dot
Gwine to ask him for a cold ten spot
What it takes to git it he's cert'nly got.

texty refrénu (části B):

1. Got de St. Louis Blues jes as blue as Ah can be
Dat man got a heart lak a rock cast in the sea
Or else he wouldn't have gone so far from me.
2. I loves dat man lak a school boy loves his pie
Lak a Kentucky Col'nel loves his mint an'rye
I'll love ma baby till the day Ah die
3. A black headed gal make a freight train jump the track
Said a black headed gal make a freight train jump the track
But a long tall gal makes a preacher ball the Jack.
4. Lawd a blonde headed woman makes a good man leave the town
I said blonde headed woman makes a good man leave the town
But a red headed woman makes a boy slap his papa down.
5. Oh ashes to ashes and dust to dust
I said ashes to ashes and dust to dust
If my blues don't get you my jazzing must.
Dog-gone-it!

SAINT LOUIS BLUES

A musical score for the song "Saint Louis Blues". The score is written on a single melodic line in treble clef, with a key signature of one sharp (F#). The tempo and style are indicated by the title and the musical notation. The lyrics are written below the notes, and chord symbols are placed above the staff at various points. The score consists of 12 lines of music.

Chord symbols: A, G7, C7, G, G7, C, C7, G, D7, G, C7, G, G7, C, D7, G, Cmi, B.

Lyrics:

I hate to see de ev'nin' sun go down hate to see
 de ev'nin' sun go down cause my baby he done lef dis
 town feelin' to mor- row lak ak- feel to day
 feel to mor- row lak ah - feel to day.
 I'll pack my trunk make ma get a- way - St. Louis woman
 wid her di-a- mon' rings pulls dat man roun' by her apron
 strings 'twant for powder an' for store bought hair de
 man (I love would not gone no - where- oh - oh. Got de
 St. Louis blues jes as blue as an can be dat
 man got a heart lak a rock cast in the sea or
 else he wouldn't have gone so far from me.

Carl Sandburg

HLADOVÍ A ROZESMÁTÍ MUŽI

Uchovat si lásku? Lásku si nelze uchovat.

Lze si uchovat vzpomínku, vzpomínku na prchající vodu,
prchající koně, prchající počasí, prchající dny.

Až uvidím déšť plnit okapy

a dunící vodopády prchat do kapradí,

Až přijdu na stopu poníkova kopýtka, na polokroužek
v klidné modré kentucké trávě,

Až stanu ve výhrůžně prchající holandské krajině,
ve střídavém osvětlení proměnlivého prchajícího slunce
a dešťového mračna —

Vezmu si staré Hokusaiovy a Hirošigovy skicáky,
paměti úžasných hladových a rozesmátých mužů,
a v odlehlém koutku napíšu svůj kód:

Uchovat si lásku? Lásku si nelze uchovat.

Lze si uchovat vzpomínku na to, co prchá radostným
úprkem,

na stopy kopýtek v modré trávě, výhrůžně
prchající proměnlivé slunce a dešťové mračno.

M'LISS A LOUIE

Když M'Liss opustila starý domov
s jeho purpurovými šeríky, bílým laťkovým plotem
a zeleným trávníkem před zápražím —

Kde vleklé truchloroušky večera
a noci měkce uléhaly, dřív než zlatá
luna doplula k žlutým růžím —

Osamělý Louie seděl v témž měsíčním světle
plujícím k šeríkům a růžím a pronášel sám k sobě
své myšlenky:

Ať se dopátrá vlastních myšlenek, ať
vždycky zůstane M'Liss, ať usedne sama, až
se jí přihodí cokoli, a nahlédne kapánek
do podrobností té věci;

Ať pozná dotyk kostí
jedné ruky spočívající na druhé;

Ať ztratí lásku, zlato,
jména, sliby, úspory;

Ať pozná žhoucí rty, bláznivé milostné dopisy,
odvrácená záda, jistá křídla, ptáky přetínající
obrovitá
okna blankytného nebe, čas, ach Bože, čas, aby si
všechno promyslela, ať zůstane M'Liss;

Ať je něžná ke všem významům mlčenlivých
nastávajících západů slunce, mlčenlivých svěžích
jiter
a hlubokého spánku v dávném tichém měsíčním
světle —
Ať vždycky zůstane M'Liss.

Nu ano . . . ano . . . už se připozdívalo večer toho dne, kdy
M'Liss odešla, připozdívalo se hodně do noci, když
osamělý Louie seděl ospalý v zlatě téhož měsíce
plujícího k laťkovému plotu, zelené trávě,
purpurovým šeríkům a žlutým růžím.

Byl ospalý. A přece nemohl spát.

VÝKLADY LÁSKY

Je místo, kde láska začíná, a místo,
kde láska končí.

Je dotek rukou, který pomate všechny
slovníky.

Je pohled pronikavý jako velké, otevřené ohniště
betlémského
krbu nebo zelený plamínek acetylenové lampičky.

Jsou jednoduchá ledabylá úsloví, hrozivá jako
obrovský zákrut Mississippi.

Ruce, oči, úsloví — z těch si láska vytváří
bojiště a dílny.

Je pár bot, v nichž si vyšlapuje láska, a příchod
je mystérium.

Je výstraha rozesílaná láskou a její výlohy
jsou účtovány až dlouho potom.

Jsou výklady lásky ve všech jazycích,
a žádný se nepokládá za moudřejší než tento:

Je místo, kde láska začíná, a místo,
kde láska končí — a láska se neptá na nic.

*Přeložili Jiří Kolář a Wanda Beranová
Z knihy Dobré jitro, Ameriko*

VE FOTOATELIÉRU

Na jevišti staromódní fotoateliér. Od stropu visí posunovatelné mraky, v pozadí dveře. Vpředu prastarý aparát na desky s balónkem, houpací kůň, fotely, kožešina, fixirovací vana s vodou, židle.

VEDOUcí (stojí sám na scéně a prohlíží si desku, volá do dveří): Pojď ven, Jindřichu! Co se zase stalo s touhle deskou?

JINDŘICH (vyjde, prohlíží desku): Není úplně vyvolaná. Tu vyvolával Alfons.

VEDOUcí: Alfons, pojď ven!

ALFONS: Co zas je?

VEDOUcí: Co je s touhle deskou?

ALFONS: Do toho mi nic není, to není má práce. (K Jindřichovi) To jsi dělal ty.

VEDOUcí: Ta deska se musí udělat ještě jednou.

JINDŘICH: To se mi nezdá, že by sem ten chlap šel ještě jednou.

ALFONS: Ale to je přece doktor Horáček, ten nemusí chodit, toho vyfotografuju zpaměti.

VEDOUcí: Ne. Napiše se mu a on přijde. a abyste věděli, jedu na dva dny pryč. Za dva dny jsem zase zpátky.

JINDŘICH: Na shledanou.

VEDOUČÍ: A at máte oči otevřené, když tu nebudu. Doufám, že se na vás můžu spolehnout. Materiál je v temné komoře a budete opatrní se sublimátem.

ALFONS: Jo, Jindra už to jednou vypil místo limonády.

JINDŘICH: Ale nic to nedělalo.

VEDOUČÍ: Kopřivu mráz nespálí.

JINDŘICH: A neměli bychom raději na ty dva dny zavřít?

VEDOUČÍ: Jo, to by se vám tak hodilo. Nač jste vlastně tady?

ALFONS: To bychom tady nebyli, kdybychom zavřeli.

VEDOUČÍ: Když někdo přijde, musíte pořádkem řídit snímek.

JINDŘICH: My přece neumíme pořádkem řídit snímek, to jste nás nikdy nenechal dělat, jen jsme si hráli tady s těmi krabičkami a s vývojkou.

VEDOUČÍ: Ale viděli jste, jak to dělám. Už jste tu dost dlouho, přece jste vždycky přihlíželi.

ALFONS: Ale to jsme nikdy nedávali pozor.

JINDŘICH: Jo, a co když se přijde dát fotografovat moc lidí?

ALFONS: K nám přece nikdo nepřijde.

VEDOUČÍ: Proč by neměl nikdo přijít?

ALFONS: To by musela být náhoda.

JINDŘICH: A co když přijde celý pěvecký sbor? Máme ho fotografovat?

VEDOUČÍ: Přirozeně!

ALFONS: On myslí, když jich přijde opravdu moc — třeba pár tisíc.

VEDOUČÍ: Pár tisíc jich nikdy nepřijde.

JINDŘICH: No, on myslí, kdyby přece jen přišli.

VEDOUČÍ: Už jsme přece dělali skupinové snímky. Musíte prostě zákazníky řádně obsloužit, postavit je do vhodných pozic, aby to byly krásné obrázky. A pak ještě něco: Ne, abyste mi kouřili. Tak, teď jdu, za dva dny jsem zpátky.

JINDŘICH: Na shledanou!

VEDOUČÍ: Máte tak naspěch?

ALFONS: Ten má někdy brouky.

VEDOUČÍ: Tak aby všechno klapalo. Na shledanou.

ALFONS: Já za vámi zavřu, prosím. (*Mistr pryč*) A teď hned přestaneme pracovat. Co budem dělat?

JINDŘICH: Už vůbec nic. Přikryj práci, at ji nevidíme, a slavíme dva dny dovolené. (*Zapálí si cigaretu*) Od teďka neotevřeme už vůbec nikomu. Domovnice tady byla, pošťák hodí poštu do schránky. Ty si půjdeš vypůjčit gramofon, rozvěsíme lampióny (*které jsou v ateliéru na šňůrách*) a uděláme si benátskou noc. A já zavolám svou Helenu.

ALFONS: A když se bude chtít dát někdo fotografovat, at jde k jinému fotografovi.

(*Zvoní*)

ALFONS: Mám otevřít?

JINDŘICH: Psst! Neotvírat. (*Někdo klepe na dveře*) Takoví nestydové!

VEDOUČÍ (*zvenku*): Jindřichu! Alfonsi!

Proč neotvíráte? Neslyšeli jste zvonek?

JINDŘICH: Kdy? Dnes?

VEDOUČÍ: Teď. Zrovna teď.

ALFONS: Ne. Nic jsme neslyšeli. Vůbec nic.

VEDOUČÍ: A já jsem zvonil šestkrát za sebou.

ALFONS: No — jestli to bylo třikrát.

VEDOUČÍ (*konečně je vpuštěn*): A co tohle? (*Ukazuje na přikrytý pracovní stůl*)

JINDŘICH: Jak jste předtím otevřel dveře, byl takový průvan, že by to bylo všechno odlétlo.

VEDOUČÍ: No, to bude vypadat, ty dva dny.

ALFONS: Kdybychom byli věděli, že jste to vy, byli bychom hned otevřeli.

(*Jindřich ho šfouchne loktem*)

VEDOUČÍ: A co kdyby to byl zákazník?

JINDŘICH: Vždyť to nebyl zákazník, byl jste to vy.

VEDOUČÍ: Dobře, že to vím. Musil jsem se náhodou vrátit, protože jsem si zapomněl tašku s penězi.

JINDŘICH: Je v temné komoře.

ALFONS: Ano, je v ní sedmdesát pět korun.

VEDOUČÍ: To už jste do ní taky nakukovali?

JINDŘICH: Já ne tak často, ale on.

ALFONS: Protože jsem si myslil, že je to moje, ale on mi teprve potom řekl, že žádnou nemám.

VEDOUČÍ (*jde k temné komoře, Jindřich za ním udělá obličej, ale on si toho všimne*): Co to bylo?

JINDŘICH: Já si nemůžu vzpomenout.
MISTR (*vyjde z komory*): Tak, a to vám povídám, hned otevřít, jak někdo zazvoní. Běda vám, jestli o vás něco uslyším, až se vrátím.

ALFONS: Vráťte se teď ještě jednou?

VEDOUČÍ: Neptej se tak drze. (*Pryč*)

ALFONS: A je venku. Už je pozdě, teď už nemusíme otvírat. (*Zvoní*)

JINDŘICH: Už zase!

VEDOUČÍ (*zvenčí*): Jindřichu! Alfonsi! Co je to?

ALFONS: K řasu, to je zase on. (*Otevře*)
VEDOUČÍ: U všech rohatých, co děláte? Proč nejedte otevřít?

ALFONS: Já tu zrovna nebyl. Já byl v temné komoře.

ALFONS: Já tam byl, nelži.

JINDŘICH: Snad budu vědět, kde jsem zrovna byl.

ALFONS (*k vedoucímu*): Já tam byl určitě. Ale je možné, že tam byl taky, asi jsem ho neviděl, když je tam taková tma.

VEDOUČÍ: A zvonit jste také neslyšeli?

JINDŘICH: Když je tam taková tma.

VEDOUČÍ: Jak si to představujete? Co kdyby to byl zákazník?

JINDŘICH: Zákazník to nebyl, když jste to byl vy.

VEDOUČÍ: Kdyby to ale přece byl?

ALFONS: Nikdy!

VEDOUČÍ: To se tedy mám nač těšit. Kdybych nemusel bezpodmínečně na dva dny pryč, vyhodil bych vás na hodinu. Ale prvního poletíte. (*Alfons se plíží ven*) Jo, jen se odplíž, svatoušku!

JINDŘICH: Na shledanou!

VEDOUČÍ: Bando! (*Pryč*)

JINDŘICH (*vychrstne za ním vývošku*): Jestli šem ten cikán ještě jednou přitáhne...

ALFONS: Ten přileze ještě jednou, uvidíš.

JINDŘICH: To mu je podobné. Ale už mu nenaletíme. Jak zazvoní, otevřu dveře.

ALFONS: A já se postavím tadyhle, a jak zazvoní, tak trhnu dveřmi. (*Zvoní. Alfons vši silou trhne dveřmi, Jindřich stojí vedle něho s vanou s ustalovačem, dostane ránu dveřmi do hlavy, pustí vanu, která se rozbije, nato dá Alfonsovi zvucný pohlavek. Vstoupí staromódně oděná paní s dítětem, Alfons s Jindřichem se smějí.*)

PANÍ: Jsem tady správně u fotografa?

JINDŘICH: Ten tady není — copak jste chtěla?

PANÍ: Chtěla bych dát vyfotografovat svého vnoučka.

JINDŘICH: Máte ho s sebou?

PANÍ: Tady...

JINDŘICH: Ten je ještě moc mladý na fotografování.

PANÍ: Tak vyfotografujete ho?

ALFONS: Fotograf tady momentálně není.

PANÍ: No tak počkám, až přijde. (*Sedne si, Alfons a Jindřich se na ni zděšeně dívají*) Přijde fotograf brzy?

JINDŘICH: Ano, pozítří ráno.

PANÍ: Cože? Pozítří? Nemůžu přece čekat do pozítří!

ALFONS: Tak proč jste si sedla?

PANÍ: Tak chcete to dítě vyfotografovat, nebo ne?

JINDŘICH: Jděte přece k jinému fotografovi. K tomu tentononc, do Sadové ulice. Ten dělá nádherné obrázky.

ALFONS: Je taky levnější než my.

PANÍ: Tam nechci. Váš závod mi byl doporučen.

JINDŘICH: Kýmpak?

PANÍ: Jedním mým dobrým známým.

JINDŘICH: Ten ať příště drží klapačku.

PANÍ: Tak co?

ALFONS: Konečně, nic na tom není. Vyfotografujeme ho. To bude psina.

JINDŘICH: Malé děti se fotografují mnohem hůř než dospělí.

ALFONS: Ach co, však už to uděláme. Kam ho posadíme? Na židli nebo na podlahu?

JINDŘICH: Vždycky se pokládají nazí do kožešiny.

ALFONS: Hergot, máš pravdu. Tak paní, svlékat.

PANÍ: Svlékat?

ALFONS: Jo, do naha.

JINDŘICH: Vložím tam desku 13×17!

ALFONS (*zmizí v temné komoře. Paní se svléká, stojí ve staromódní spodničce, Alfons se vrátí*)

JINDŘICH: Co je? Co to děláte?

PANÍ: Řekl jste svlékat.

JINDŘICH: Dítě máte svléknout.

PANÍ: Ach ták! (*Obléká se a svléká dítě*)

ALFONS: Na vás nejsme zvědaví. (*Připravuje dítě, které začne řvát*) Přestaň s tou sirénou. (*Alfons tahá dítě za nohu, Jindřich mří jeho zadničkou do publika.* Alfons chce, aby bylo zadničkou k objektivu. Jindřich přikryje objektiv, jde k dítěti a přečte ho novinami)

JINDŘICH: Tak už přestaň řvát, budem tě jen fotografovat, to neboli, tak nebuď tak dětinský! (*K paní*) Nemáte tam být taky?

PANÍ: Ale kdež!

JINDŘICH: Ale já už jsem to stisknul, myslel jsem, že jste matka.

PANÍ: I kdež, to má být překvapení. Já jsem babička.

JINDŘICH: Tak jste měla jít na stranu.

PANÍ: To jsem nemohla vědět.

ALFONS: No, teď už jste tam.

PANÍ: Tak musíte udělat ještě jeden snímek.

JINDŘICH: Co vás to napadá! Kvůli vašemu tajtrlíkovi zkazíme ještě jednu desku?

ALFONS: Řekli jsme vám přece hned, že máte jít k správnému fotografovi. Tady máte své dítě a koukejte, ať zmizíte.

PANÍ: No to je povedený závod, to si budu pamatovat. To už přestává všechno, taková nestydatost se mi ještě nepřihodila. Váš obchod budu doporučovat!

JINDŘICH: Nejsme krejčovství. Nás nemusíte doporučovat, jsme rádi, když k nám nikdo nepřijde. (*Zavře za paní a postaví se před ně*)

ALFONS: Ta byla dobrá, ta ženská, co?

JINDŘICH: Že se ale ten kšeft dnes netrhne. (*Venku zvoní. Před dveřmi stojí svatební pár. Ženich je obr přes dva metry, s cylindrem. Jeho hlava nejdříve vůbec není vidět otevřenými dveřmi. Žena je proti němu trpaslík*)

JINDŘICH (*otevře dveře a vykřikne*): Ježíšmarjá!

ALFONS: Co je?

JINDŘICH: Venku stojí popravený s useknutou hlavou.

ALFONS: Počkej, ať se podívám. (*Podívá se, zabouchne rychle dveře*)

JINDŘICH: Žejo! Protože jsme se rouhali, stojí venku chlap bez hlavy.

ALFONS: Podíváme se ještě jednou.

(*Otevře dveře*) Ale přirozeně, má hlavu, ale až docela nahoře. (*Otevře úplně*) Prosím, račte vejít.

ŽENICH: Nejde to. Dveře jsou moc malé.

JINDŘICH: Počkej, přinesu pilu. (*Přinese pilu a vyřiznou s Alfonsem přičnou latku ve dveřích*) Co si přejete, prosím?

ŽENICH: Svatební snímky.

ALFONS (*k nevěstě*): Vy taky?

JINDŘICH: Kolik?

ŽENICH: Půl tuctu, prosím.

JINDŘICH: Tolik jich ani nebudem mít. (*Vezme fotografie a ukazuje je*)

ŽENICH: Chceme naše fotografie. Tohle vůbec nejsme my.

JINDŘICH: Ach ták! Chcete vaše fotografie? Ale ty bychom museli extra zhotovovat.

ŽENICH: Samozřejmě. To přece chceme.

ALFONS: No jo, ale tyhle by byly lacinější, nikdo si je nevyzvednul a povalují se tady už pár roků. Pěkně prosím, chtěli byste si vybrat něco z tohoto alba?

JINDŘICH: Tyto bífmovací snímky se velmi žádají. Či to má být něco v uniformě?

ALFONS (*listuje v albu*): To by byly spíš masové snímky. (*Odhodí album*)

ŽENICH: To není nic pro mě. My dva se chceme přece jen dát vyfotografovat.

JINDŘICH: Pohleďte, tohle je přímý snímek ze svatby.

ŽENICH: Ano — to bychom chtěli.

ALFONS: Nebude vám to příliš drahé?

ŽENICH: Proč? Co stojí?

JINDŘICH: To nevíme. Starý tady není a on nás do cen nezasvětil.

ALFONS: Stojí to v zadu.

JINDŘICH: Čtyřicet.

ŽENICH: Co, čtyřicet?

JINDŘICH: Jo, buďto kusů nebo korun.

ALFONS: Asi čtyřicet kusů koruna, ne to určitě ne.

JINDŘICH (*složí fotografie*): Nebo to uděláme na polovinu.

ŽENICH: A druhou polovinu?

JINDŘICH: Vite co, uděláme nejdříve snímek a cenu si můžete dohodnout s vedoucím, až přijde.

ALFONS: Uděláme radši ty menší, když z toho nic nebude, aspoň se ušetří. Prosím, postavte se sem.

ŽENICH: Ale aby to byly pěkné obrázky.

ALFONS: To se můžete spolehnout. Budou to nádherné obrazy. *(Vytáhne nevěstinu ruku z podpaží ženicha a zavěsí na ni cylindr. Pak cylindr zase sejme, nevěsta má ukazovat prstem na ženicha)*

JINDŘICH *(jde s aparátem dolů do hlediště a křičí)*: Já ho vůbec nedostanu na desku.

ŽENICH: Co se děje?

JINDŘICH: Musí tam být bezpodmínečně vaše hlava?

ŽENICH: To je otázka. Samozřejmě, že tam musí být.

ALFONS *(ukazuje)*: Udělej to jednoduše až semhle, hlavu uděláš zvlášť, pak to tam přilepíme.

ŽENICH: Mně se zdá, že vůbec neumíte fotografovat.

JINDŘICH: Já vás můžu vyfotografovat, ale to byste si musel kleknout.

ŽENICH: Cože? Kleknout? To jsem tedy ještě neviděl!

JINDŘICH: My jsme takového čahouna taky ještě neviděli.

ŽENICH *(klekne si)*

ALFONS: Tak je to lepší. Alespoň ho tam dostaneme.

JINDŘICH: Teď je ale ona moc velká, ne, to nejde. *(K nevěstě)* Klekněte si také. *(Nevěsta si klekne)*

ALFONS: To je věc vkusu.

JINDŘICH: To se mi nelíbí.

ŽENICH: Mně taky ne.

JINDŘICH: Tak proč jste se ženil?

ŽENICH: Ta pozice se mi nelíbí.

JINDŘICH *(k ženichovi)*: Raději si sedněte.

ŽENICH *(sedne si na podlahu, k nevěstě)*: Sední si taky, srdínko.

NEVĚSTA *(sedne si na podlahu)*

JINDŘICH: Tak je to v pořádku. Momentík, prosím. *(Stiskne spoušť)* Děkuji! *(Ženich a nevěsta se zdvihnou)* Bude to vzácný snímek.

ALFONS: To tedy jo. *(Dívá se do aparátu)* Jindřich, zapomněli jsme tam vrazit desku. *(Bere desku na stole)*

ŽENICH: Co je zase?

JINDŘICH: Nic, zapomněli jsme maličkost. Ještě jednou, prosím.

ALFONS *(přitáhne houpacího koně)*: Sedněte si semhle, bude to sportovní snímek.

JINDŘICH *(strká ženichovi nohu do třmenu, posadí ho na koně, pověsí mu nevěstu na ramena)*: Tak, budete vřadu jako na motocyklu. Použijeme i umělého světla. *(Zapálí magnesium)* Děkuji.

ALFONS: Tak z tohohle snad něco bude. Hned to vyvolám a podíváte se na to...

(Jde do temné komory, je slyšet desku, jak spadla na zem. Vyjde tiše ven)

JINDŘICH: Zatracený nekňubo zatracený, zase jsi rozbil desku.

ŽENICH: Hergot, teď toho začínám mít dost. Se mi zdá, že opravdu neumíte vůbec fotografovat. Tak nám udělejte alespoň poprsí a pak jdeme. *(Sedne si)*

JINDŘICH: Jak můžeme udělat poprsí, když žádné nemá?

ŽENICH *(uhodí ho svým kloboukem do hlavy)*: Vy nestydo!

JINDŘICH: Co si to dovolujete? Vypadáte, jako byste chtěl říct: to jsem blbec, že jsem se dnes oženil...

ŽENICH: Jste dva idioti, to už přestává všechno.

JINDŘICH: Jste prostě moc dlouhý na fotografování. Kvůli vám bychom museli mít ateliér jako kuželkovou dráhu.

ŽENICH: Nesmysl. Nic neumíte. Ani jeden, ani druhý.

ALFONS: Tak dobrá, zkusíme to ještě jednou. Uděláme snímek napříč. Víte co, lehněte si.

ŽENICH: Co? Lehnout si? *(Lehne si)*

JINDŘICH *(také si lehne, položí před sebe fotoaparát)*

ALFONS: Ano. To bude příčný záběr. *(Položí nevěstinu nohu na ženichovo břicho, drží její ruku s kytičí ve výšce, druhou jí položí na srdce)* Moment, prosím...

MISTR *(trhne dveřmi a vstoupí, ustrne na prahu)*: Ach, ty lásko nebeská!

Op o n a

Přeložil Jiří Žák

Ukázka ze skečů slavného mnichovského komika, který patřil k nejvýraznějším postavám německého předválečného kabaretu.

POŠLI TO DÁL

Hudba Jaromír Klempíř / Text Jiří Štaidl

Zpívá Karel Gott

Odměněno cenou kritiky na mezinárodním festivalu v Bratislavě

Tempo di Marcio

Hraju si rád na tichý telegraf v místě, kde stál před léty
 rád na tichý telegraf v místě, kde mám tak trochu
 dům. V místě, kde stál voják, co k zemi pad. Nekrytý cíl, rozli-tý rum. Hraju si
 strach, abych tu sám jednoukrát ne-u pad. Nekrytý cíl, zvíře-ný
 prach. Pošli to dál, po větru ven, že se mi zdál o pá-du
 sen, o pá-du sen, že se mi zdál, pošli to dál.
 Ticho a klid. Jen pí-seň mou ra-ně-nou
 nechte tu znít. - Jen pí-seň mou raně-nou, chce se jí žít,
 na vě-ky žít. A znít! Na vě-ky žít!
 Hraju si rád na tichý telegraf v místě, kde stál před léty
 dům, v místě kde stál voják co k zemi pad. Nekrytý cíl, rozlitý rum. Pošli to
 dál, po větru ven, že tady stál. mi-nutu jen. že tady stál voják a
 dům. Pošli to dál! Pošli to dál!

VIOLA

uvádí v režii V. Justla MĀG
Karla Hynka Máchy pro
recitátora a skifflovou sku-
pinu. Libreto a hudba Jiří
Traxler. Recituje Jiří Bed-
nář, hraje a zpívá sku-
pina Kontra: M. Zahrynow-
ská, J. Traxler, P. Traxler,
J. Ziembrowski. Foto So-
chůrek

MILUJI STARÉ KLOBOUKY

Hudba Milan Dvořák / Text Bohuslav Nádvozník

Zpívají Karel Skalický a Bohumil Vaněk

Z bratislavského mezinárodního festivalu

Medium
F7

mf Miluji staré klobou-ky, prostě tak zpi-e-ty, pro všechno, co mě
Nerad se loučím s klobouky, k srdci mi přirost-ly pro všechny deště,

pod ni-mi od zi-my do zi-my potka-lo před lé-
pro ten sníh, který jsem strá-sal snich v dobách dobrých i

ty zlych. Tenhle šedý namát - kou připo-mí-

ná tu plavo- vlásku. Jak se mám loučit spamátkou na první a-prílo-vou

lásku? Nebo ten černý-první ples, dlouho jsem nosil i ten tmavý, často jsem

pod ním vhlá-vě nes obraz dvou o-čí barvy ká- vy.

Milu- ji sta-ré klobou- ky, ne-dám je do sbě- ru,

vyhodil bych i vzdušné sny co by-ly pod ni-mi za šťastných

ve- če- rů, za šťastných ve- če- rů.

Ami G Ami F7
G F E
Ami F7
Ami G Ami F7
Ami G Ami7 G Eb7 Ab Bbmi7 Ab Eb7
Ami Ami7 Ami6 F7 Ami to-cet
F7 Ami G Ami
F7 G F E

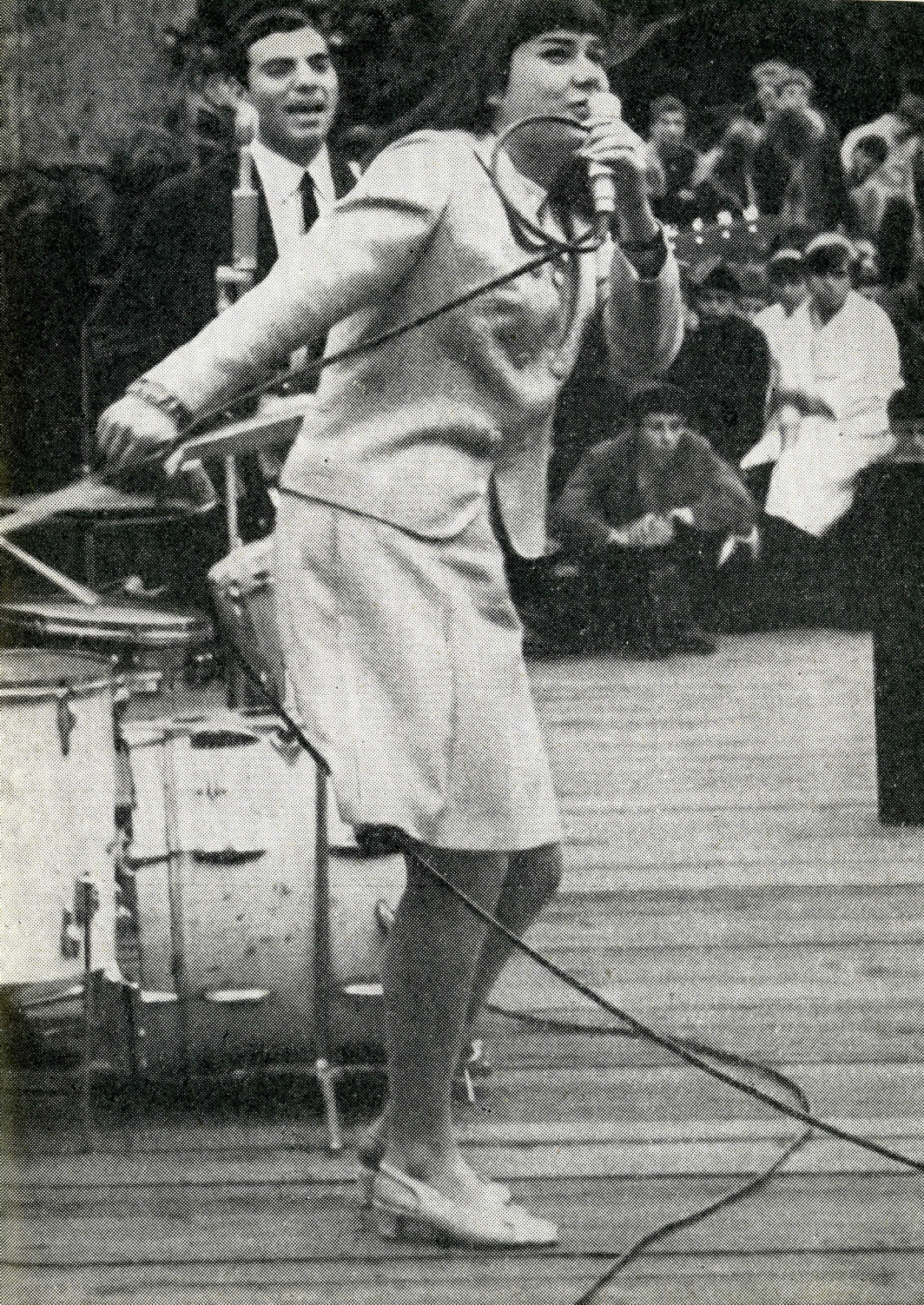
Yvonne Přenosilová - zpěvačka nejkritizovanější

Už Pilarová v r. 1960 svým nespoutaným pojetím zpěvu leckoho překvapila. Ale pravý šok v ženské interpretaci taneční hudby měl teprve přijít: když spustila se skupinou Olympik svým syrovým, všem pravidlům odporujícím hlasem Yvonne Přenosilová, nepochopila drtivá většina hudebních kritiků vůbec nic. Byl to pro ně jakýsi běs, z něhož ovšem nešel žádný strach – neboť nad ním mávli rukou a nejvýše konstatovali, že je to nepodařená kopie zahraničních vzorů. Komu se Přenosilová nelíbila a koho dráždila, toho tedy dráždila vším: krčným hlasem (mimochodem v leccěms připomínajícím lidové zpěvačky), černovlasým vodopádem à la Kleopatra, pohyby na scéně (tehdy skutečně ještě neurovnanými) i repertoárem. Přesto se plným právem stala naší nejlepší, široko daleko nejstylovější beatovou zpěvačkou.

NAROZENINY: 2. července 1947 – **BYDLIŠTĚ:** Praha, Nové Město.
POVOLÁNÍ: Sólistka souboru Apollo. – **KROMĚ ČESKY SE DOMLUVÍ:** Velmi dobře německy i anglicky. Ale zpívala – s přijatelnou výslovností – také italsky a španělsky.
HUDEBNÍ PRŮPRAVA: Klavír. – **PĚVECKÁ:** Dlouho žádná.
 Po maturitě dělala zkoušky na konzervatoř, ale neuspěla z teorie.
 Chodí proto na lidovou konzervatoř k Robertu Roznerovi (učí i Čerovskou, Hegerovou aj.) a nemůže si ho vynachválit.
MLADÍ: Jediné dítě důstojníka čs. západní armády a Rakušanky, kteří se za války vzali v Jeruzalémě, dítě, do něhož se pochopitelně vkládaly všechny naděje. Od čtyř let do patnácti chodilo do baletu, od čtyř mluvilo doma s matkou anglicky, později i německy, takže vše zvládlo bez gramatiky.
ROZHODUJÍCÍ OKAMŽIK: Konkurs do Semaforu. Vzpomínáte na stejnojmenný středometrážní film režiséra Miloše Formana? Na dívku zpívající španělsky Malageňu? Naučila se ji od party kluků z tenisu, kteří dělali něco jako Kučerovci.
 Ze tří set děvčat tehdy nevzali nikoho, ale režisér a skladatel Karel Mareš – muž, který objevil Štaubertovou a Olmerovou – si zapsal její telefon a po roce jí zavolal, protože potřeboval sólistku pro rodící se big-beat Olympik.
PRVNÍ ÚSPĚCHY: Na podzim 1963 v Semaforu v pásmu skupiny Olympik se spojovacími mikrofejetony Jiřího Štáidla „Ondráš podotýká“.
 Publikum si Přenosilovou – navzdory kritice – po prvních reprízách oblíbilo.
PRVNÍ DESKA: „I'm Sorry“ z repertoáru Brendy Lee a s českým textem Jiřího Štáidla „Roň slzy“. – **PRVNÍ TELEVIZE:** Studio A, právě s „Roň slzy“.
 Pak se do tohoto programu dlouhou nedostala...
PRVNÍ VELKÉ ZKLAMÁNÍ: Opět „Roň slzy“. V rozhlasě vysílali místo tohoto snímku zkušební nahrávku Heleny Vondráčkové (kromě armádní redakce) a v celoroční přehlídce nejúspěšnějších desek Supraphonu taky, třebaže s Vondráčkovou tato nahrávka na normální desce vůbec nevyšla(!?).
SLÁGRY: Mně se líbí Bob, Měsíc, Javory, Zejtra už ti sbohem dám, When My Baby Cries, Pomalu a líně, Boty proti lásce.
NEJLEPŠÍ NAHRÁVKA: Po mém soudu „In questo momento“. Třebaže to není rychlé tempo, s jakým jsme si zvykli Přenosilovou spojovat, snímek má náladu a jeho smutek je nejcitelnější zvláště ve chvílích, kdy Přenosilová přechází ze silného, jakoby křičeného tónu do polozpěvu. V těchto okamžicích je také v hlase slyšet nefalšovaný dívčí stesk, bez skvrny komerčního sentimentu.
NEJLEPŠÍ ČESKÝ TEXT: „Boty proti lásce“ od Eduarda Krečmara. Přenosilová už předtím, ve Štáidlově „Pomalu a líně“, ukázala, že podstatně zlepšila svou kdysi špatnou výslovnost a našla si pro obsah písně i pěvecký výraz. V „Botách“ se jí to povedlo ještě lépe, snad i proto, že text písničky má leccos blízkého povaze této zpěvačky.
NEJVĚTŠÍ PĚVECKÉ PŘEDNOSTI: Dokonalý rytmus, smysl pro beatový styl, zdravý hlas. (Tvrdím já. Pedagogové se toho hlasu hrozí. Leč předělat ho by znamenalo vzít Přenosilové její osobitost. Snad technicky vylehčit, to ano.)
NEDOSTATKY: Někdy nejistá intonace. – **JEJÍ NEJOBLIBENĚJŠÍ ZPĚVAK:** Kubišová, Pilarová, Gott, Bobek; Brenda Lee, Dusty Springfieldová, Diana Rossová ze skupiny Supremes, P. J. Proby, Gene Pitney, Scott Engel z Walker Brothers.
TEXTAR: Jiří Štáidl, Petr Rada, Pavel Vrba.
SKLADATEL: Karel Mareš, Ladislav Štáidl.
A Z VAŽNĚ HUDBY: Beethoven, Chopin.
PROZAIK: Neruda (včetně fejetonů a divadelních recenzí), Balzac.
BÁSNÍK: Jan Neruda. – **MALÍŘ:** Petr Brandl, Gauguin, Van Gogh.
NEJBLIŽŠÍ ŽIVOTNÍ CÍL: Natočit velkou, LP desku. („Co mi ji pořád slibují“.)

Jiří Černý

BOTY PROTI LÁSCE

Hudba: Hazelwood / Text Eduard Krečmar

Medium fox trot

E / / / simile

1. Zas mi ří- kal, že má ně- co pro mne a to ně- co,
2. Ži- ju sa- ma, dí- ky těmto bo- tům, ži- ju sa- ma
3. Ty- hle bo- ty no- sím někde v du- ši, někde v du- ši,

to prý lás- ka je. Já však nechci žád- nou lás- ku
zá- slu- hou těch bot, často si- ce klu- kům hla- vy
ne však na no - hou. Jsou tam do- le, kde mi srd- ce

v do- mě, při- ná- ší jen žal a vý - da- je.
motám, bo- tům a - le ci - ty ne - jsou vhod.
bu- ší, od bu- še - ní mu však po - mo - hou.

Mám pro- ti lás- ce bo- ty, ty chrá- ní pa- ní svou, ty
V těch botách rá- da šla- pu, zvlášť po lás- ce nás dvou ty
V těch botách rá- da šla- pu a to se mi prý mstí, prý

bo- ty vždycky jdou a všechno hezké po- šla- pou.
bo- ty vždycky jdou a všechno hezké po- šla- pou.
v těchto botách jdu a tak si šlapu po ště- stí.

© Státní hudební vydavatelství, Praha 1966

NEJOBLÍBENĚJŠÍ VERŠE NEJOBLÍBENĚJŠÍCH ZPĚVÁKŮ

JAN NERUDA

Z PÍSNÍ KOSMICKÝCH

Ty věčné hlasy proroků,
že také mrtvi budem,
nuž ano, ano, víme to —
my Světa nepřebudem!

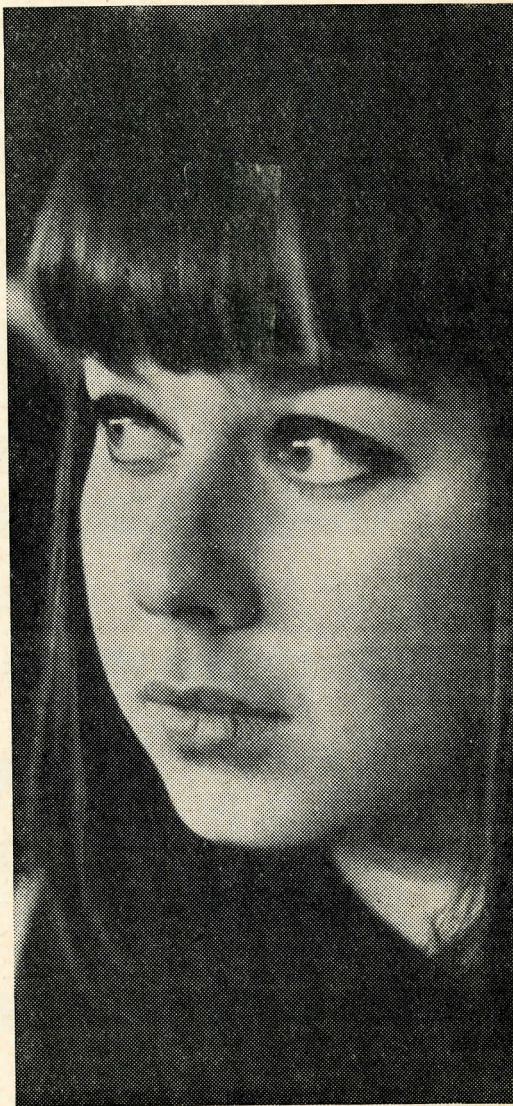
Co rozkvétá, to odkvétá,
co vzešlo, zase chřadne,
a Zem i s lidstvem rozkvětlým
jak bílá růže zvadne.

Však proti smrti myšlénkou
my srdce nezbodáme!
My vyžijem a dožijem
a Světu příklad dáme!

Dřív Světa původ seznáme
a sil všech tajné zdroje,
dřív na dno časův sestoupnem
a sečtem světův roje!

Před žádnou, žádnou záhadou
své šíje neskloníme,
o nebes klenby nejzazší
svým duchem zazvoníme!

My umřem, avšak dříve si
hrob vysteleme slávou,
Svět celý musí nad hrobem
stát s obnaženou hlavou.

TELEFON

M I L A N L A S I C A A J Ú L I U S S A T I N S K Ý

S: Haló, to si ty?
L: Áno, to som ja.
S: Si doma?
L: Hej. Čo je?
S: Tak ako?
L: Veď vieš. Stále rovnako. A ty?
Čo?
S: Ale nič. Čo robíš?
L: Nič. Zaváram.
S: Zaváraš?
L: Zaváram. A ty? Tiež zaváraš?
S: Nie. Len tak sedím. Nudím sa. Ty sa nenudíš?
L: Nie. Ja zaváram.
S: Zaváraš? Že sa ti chce.
L: Čo mám robiť? Nudím sa.
Tak zaváram.
S: Čo?
L: Za-vá-ram.
S: Nekrič, počujem.
L: Tak čo sa pýtaš?
S: Čo zavaráš, sa pýtam.
L: Prečo?
S: Len tak. Zo zvedavosti.
L: Aha. Čo nového?
S: Nič. Čo si robil včera?
L: Zaváral som.
S: Čo?
L: Zaváral som!!
S: Nekrič, počujem. Čo si zaváral?
L: Ani neviem. Myslím, že čerešne. Alebo slivky. A ty?
S: Ja som nezaváral.
L: Nie? A čo si robil?
S: Kedy?
L: Včera.
S: Prečo?
L: Len tak.
S: Aha.
L: No.
S: Včera?
L: Včera.
S: Počkaj ... včera ... aha ... už viem.
L: Čo?
S: Bol som v kine.
L: V kine?
S: Mhm.
L: V akom kine?
S: V normálnom.
L: Hej?
S: Mhm.
L: Čo som to chcel ... aha, čo hrali?
S: Kde?
L: V kine.

S: V kine?
 L: Mhm.
 S: Čo hrali?
 L: Mhm.
 S: Nevieľ.
 L: To je dobré?
 S: Dá sa to vidieľ.
 L: Ešte to hrajú?
 S: Možno.
 L: Ako sa to volá?
 S: Počkaj ... aha ... neviem.
 Pozri sa do novín.
 L: Dobre.
 S: Ty ... čo som to chcel ...
 bodaj ho ... chcel som sa ťa
 dačo spýtať.
 L: Čo?
 S: To práve neviem.
 L: Zabudol si?
 S: Mhm.
 L: Tak si spomeň.
 S: Dobre. Ako sa máš ináč?
 L: Dobre. To si sa chcel opýtať?
 S: Nevieľ. Ešte som si nespo-
 menul. Čo robíš ináč?
 L: Ja?
 S: Mhm.
 L: Zaváram.
 S: Čo?
 L: Zaváram!!
 S: Viem. Ale čo?
 L: Počkaj, pozriem sa ... slivky.
 S: Slivky si zaváral včera.
 L: Hej? Tak čerešne.
 S: Čerešne?
 L: Čerešne.
 S: Nevrav! Koľko?
 L: Štyri.
 S: Len?
 L: To mi stačí. Nemám rád če-
 rešne.
 S: Predvčerom sme sa videli.
 L: Kde?
 S: V meste.
 L: Aha. Už viem. To si bol ty?
 S: No, kam si išiel?
 L: Do obchodu.
 S: Do obchodu? Načo?
 L: Nakupovať.
 S: Uhlie?
 L: Nie. Teraz v lete?
 S: A čo?
 L: Nevieľ. Ale nemali to.
 S: Nič nedostať. Kto to bola tá,
 čo si s ňou išiel?
 L: Jeden známy.
 S: To bol muž? Čo je on?

L: Inžinier.
 S: Od vás z podniku?
 L: Áno.
 S: A ten druhý?
 L: To je jeho manželka.
 S: On je ženatý? Odkedy?
 L: Odjakživa.
 S: S ňou?
 L: Mhm.
 S: Nevrav! To som nevedel.
 L: Ty ho poznáš?
 S: Nie.
 L: On je od nás z podniku.
 S: Inžinier?
 L: Ako vieš?
 S: To hneď vidieľ. Ty, nie je on
 žid?
 L: Žid? Nevieľ. Asi nie.
 S: Nie? Prečo?
 L: Čert to vie. Prečo sa pýtaš?
 S: Len tak. Nevyzerá. A ten, čo
 sa pri nás zastavil, to bol kto?
 L: Jeho brat.
 S: Inžinier?
 L: Nie. Redaktor.
 S: Aha. Od vás z podniku?
 L: Nie. Od novín.
 S: Od novín? Redaktor, čo?
 L: Ty ho poznáš?
 S: Nie. To je jeho brat, čo?
 L: Koho?
 S: Toho inžiniera?
 L: Hej?
 S: Nie je on žid?
 L: Ten inžinier? Ale nie.
 S: To viem, ale jeho brat?
 L: Ten redaktor? Asi hej.
 S: To som si mohol myslieľ. Tá
 jeho žena, to je kus!
 L: Ona je rozvedená.
 S: To neváď. Veru, veru. Čo ro-
 biš ináč?
 L: Nič. Telefónujem.
 S: Ty máš telefón?
 L: No.
 S: To je fajn. Musím ti niekedy
 zavolať.
 L: Dobre. Porozprávame sa.
 S: Tak servus.
 L: Servus.

Ukážka z autorského pořadu
 Večer pre dvoch

LISTOPAD

Hudba a text Pavel Žák

Zvolna až rozvláčně

Dmi9/7maj J *Dmi9/7maj* *Gmi7* *C7* *Fmaj7*

Dneska se celej svět pod mlhou prohý-bá a stu-dí ja-ko led, pe-ři-na

Gmi7 *Eb7* *F* *Eb* *F* *Beguine*

še-di-vá, kterou se přikryl li-sto - pad. Jenom dvě

Dmi *Gmi* *C7* *F* *E*

lucerny píchají do mlhy, tam u tý taverny, kde řeks mi podru-hý a napo-

F *Eb* *F* *A7* *Dmi* *C* *C7*

sledy, mám tě rád. - d. Šíp zlatý- ho nebe a popelčin bál a

F *Ami* *C7* *F* *A7* *Dmi* *Pb* *C7* *F*

radost a smích to's všechno mi dal a víc mnohem víc /na na

A7 *Dmi* *Gmi* *C7* *F*

na na A potom do mlhy zapadls naposled a už ti nestojím snad a-ni

Eb *F* *A7* *F* *A7* *F* *Eb*

za pohled a říkáš, žeš nic ne- u- krad a svoje vo-či mám svá-za-ný

Eb *A7* *Mezihra* *li-sto-* *Jenom dvě* *pad,* *li-sto-*

pad, *li-sto-pad.* *Šíp*

Dmi *C* *C7* *F* *Ami*

zlatý- ho nebe a popel - čin bál a radost a smích to's

F *A7* *Dmi* *Bb* *C7* *A7* *CODA*

všechno mi vzal a víc, mnohem víc, jenom dvě

Dmi9/7maj *Gmi7* *C7* *Fmaj7* *Gmi7* *Eb7*

lucerny pláčou tudo mlhy a moje voči sváza-ný do stuhy hladí teď

F *Eb* *F* *A7* *D* *Ami* *Dmi* *Dmi9/7maj*

jenom li-sto - pad, bladí teď je-nom li - sto - pad.

V. Neckář při natáčení televizního filmu
„Melodien von Gestern und Heute“

ACH JÓ . . .

Hudba i text Pavel Žák

Měla jsem lás-ku nejdřív v očích, který se na te - be dí - va-ly.

Měla jsem lásku nejdřív v očích, který se na te - be dí - va-ly

a tys to te-da dost rychle vočích; takže se naše ru-ce se-tka-ly.

A pak jsem měla lás-ku v rukou, a při tom jsem tě v rukou ne-mě-la,

dotyk tvý ru-ky byl pro mne mukou, měla jsem něco, co jsem ne- chtě-la,

pak přišla pusa, byla jsem husa, nemůžu říct, že by mně mr- ze-la. No!

a pak jsem měla lásku v celý duši a viděls mi to ne-jen na o-čích

a měla jsem tě ráda víc než se sluší a přesto si to tenkrát ne-vočích;

vzal si to zkrátka, až praskla látka a klapky, co jsem měla na uších a

vod těch dob jsi pro mně nic a dávám si pozor na vo-či, snad, abych u- vi-

děla víc než se to všechno vo- to- čí. Proto-že chci mít svou příští

lásku v rukou; když jsem ji tenkrát ne-mě-la, pro-to-že chci vidět lás-ku
 v jeho vočích, když jsem too tenkrát nechtě-la, proto jsi klacku, dostal tu fac-ku,
 nemůžu říct, že by mě mr - ze - la.

SNAD JSEM TO ZAVINIL JÁ

Hudba Petr Janda / Text Pavel Chrastina

Zpívá a hraje Olympik

1. Zas jsi tak smutná, kdo se
 2. Zkus za-po-menout na vše-

má na to kou-kat, nic jíst ti ne-chutná, v hlavě máš a-si
 chno co je pou-hou tou tmou o-bar-ve-nou na čer-no smutnou

brou-ka-Tak ne-zou-fej, nic to ne-ní, za chví-
 tou-hou.

li se to změ-ní, - snad jsem to za-vinil já -

já já já - já já

já - já - já

já -

já

etuda

S CIGARETAMI

SCÉNKA Z REPERTOÁRU STUDENTSKÉHO DIVADLA BIM-BOM
V GDAŇSKU (1954 — 1960)

Jerzy Afanasjew

Hrají: Mužský hlas

Její cigareta

*Tma, do níž svítí pouze ohníček zapálené
cigarety.*

Mužský hlas

Zapálíš si?

*(Od cigarety se zapálí druhá cigareta,
rozsvítí se druhý ohníček; po chvíli)*

Pojď blíž a dej mi ruku.

*(Ohníček druhé cigarety se přibližuje,
muž je netrpělivý)*

Ne tu s cigaretou, tu druhou. Budeme
spolu trochu snít...

(Nenuceně)

Řekni, kde bys teď byla nejradší?

(Její cigareta je nerozhodná)

No?

(Její cigareta stále váhá)

Chtěla by ses dívat s Eiffelovky na moře
pařížských neónů?

(Její cigareta odmítá)

Nebo...být na silvestrovském plese na
královském dvoře v pohádkovém králov-
ství, kde jsou jen věštkyňe a udatní rytí-
ři... Ty bys měla nejnádhernější šaty a
byla bys nejkrásnější ze všech dam a na
nohou bys měla střevíčky, takové, jaké

jsme dnes ráno viděli za výkladem...

(Její cigareta odmítá)

Nebo bys chtěla letět raketou na Měsíc?

(Její cigareta odmítá)

Podniknout výpravu na mořské dno?

*(Její cigareta odmítá) **

Jezdit na kolotoči?

(Její cigareta neodpovídá)

Být na olympiádě?

*(Její cigareta nereaguje, mužský hlas je
stále vzrušenější)*

Nebo v cirkuse?

(Její cigareta neodpovídá)

V katakombách?

*(Její cigareta neodpovídá, mužský hlas je
lyricky zjihlý)*

V hájovně?

(Její cigareta odmítá)

Dívat se na operu v La Scale?

*(Její cigareta odmítá, mužský hlas je ho-
rečný)*

Být tady?

*(Její cigareta horlivě přitakává. Mužský
hlas překvapeně šeptá)*

Proč?

*(Ohníček její cigarety kreslí do tmy tvar
srdce, i mužský hlas je lyrický)*

A jak moc...tak...nebo tak?

(Jeho cigareta tázavě kreslí do tmy dvě žertovná kolečka. Její cigareta odpovídá rozmáchlým kolem na šíři ramen. Ohničky v temnu se přibližují jako dvě tváře k polibku, po chvíli, jako by klesli v objetí, se zastaví; Mužský hlas vzrušeně)

V takové chvíli bych ti chtěl přečíst malou pohádku od Andersena...

(Zasněně)

...nebo ti ukázat kaleidoskop, kde místo barevných sklíček jsou plátky růže, kapky rosy v pavučině, blatouchy, mušle, chrpy...

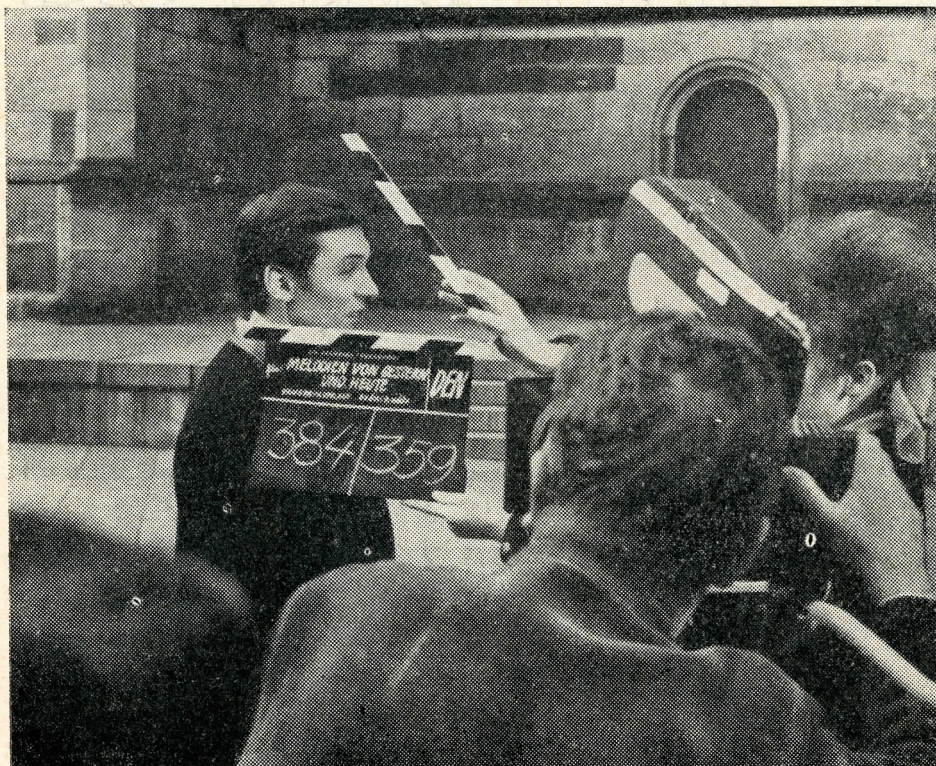
(Po chvíli)

A víš co? Až byrokrat kohout zakokrhá a my se budeme muset rozejít, rozsvítím lampu... a ukradnu tvůj stín... jen tak, na památku...

(Scéna se náhle rozsvítí, vidíme mladého muže ve svetru, který drží v ruce dvě dohasínající cigarety. Překvapený, přistižený při snění v temnotách, v lyrické náladě, odhalený světlem a hledištěm, mrká očima a vrací se do skutečnosti. Vstává a rychle mizí za oponou.)

Přeložil Jan Pišta

Snímky L. Svátka z natáčení pro západoněmeckou televizi

CLAUDIA

Hudba Karel Mareš / Text Jiří Štaidl

Zpívá Pavel Novák

Moderato mp

Kdo se na ni tajně dí - vá tiše vydechne: Clau-di-a.

Sněkým totiž jméno splý-vá ja-ko s temnou nocí tmavo-modrý plášť.

Často se mi vno-ci zdá-vá o tom, že to je Clau-di-a,

ten, komu se vojsko vzdává, ten, kdo hasí zlobu, nenávisť a zášť. -

Má-lo, má-lo zmů- že slovo moje jak- mile chci říci -

proč bych jednou rád - znal to děvče víc. - A proto se svámi sá - zím,

že je vima jen Clau-di-a u-tí-kám-li se tu k frá- zím, které nemám

Volně
Dmi9 G7 Ami7 Ami6

rád. Ob né, ob né, - lás- kou k ní jsem vzplál. -

© Státní hudební vydavatelství, Praha 1966

SANTA CRUZ

Hudba František Havlíček / Text Ivo Martin

Zpívá Waldemar Matuška

Z bratislavského mezinárodního festivalu

Moderato con moto (rubato)

mp vocal ad lib.

a tempo

mf *Cmi*

Santa Cruz, bárka

Fmi6 G7 Cmi Db Db6 Eb6 Bbm7 G7+

stará, srdca kus si mi vzala. A-ko len mám bez teba ďa-lej

Cmi Abmaj7 Dmi7 G7 p Cmi Fmi6 G7 Cmi

žiť? Santa Cruz, láska moja, kol-ko slz, kol-ko

Db Eb6 Bbm7 Db9 C C7/5b

znoja vedel som tvojím plachtám od-pus-tiť! - Ti-

mf Bbm7 Bbm6 Bbm7 C9b C7 Fmi p Gb C7

síc šťastných míl stebou plá - val som rád a zá - vi-del hravým

F7 Bbm7 mf G7 Cmi Fmi6 G7 Cmi

vlnám. Hm, hm. Santa Cruz báseň sladká dlaň ťa už nepo-

Db Db6 Eb6 Ab7 Cmi Dbmaj7 1. Cmi G7

hladá. Zbohom buď. A-di-os Santa Cruz. - Santa

2. Cmi Dbmaj7 Cmi Dbmaj7 rit. C

Santa Cruz.

© Státní hudební vydavatelství, Praha 1966

Oldřich Mikulášek

CO ČLOVĚK MÁ

Co člověk má? Snad tichý kraj
s řekou, jež v dálku uplývá?
Je tvůj tak jako píseň; hraj —
a unáší tě tesklivá.

Tak kraje a tak písňe jsi!
Ne ony tvé! Co člověk má?
Snad jasnou hvězdu nad lesy?
S úsvitem prvním zhasíná,
když nebe oči zavře si.

Co člověk má? Snad obrázek
mladické lásky v srdci svém?
Krev jako voda oblézek
jej omývá, však vzpomenu,
když zapomenuli jsme již,
ach, na pramen ... Co člověk má?
Snad vína přítulnou jen číš,
již nejen svýma očima,
ale i ústy zlíbat smíš?

Co člověk má? Snad stesk a žal,
jež srdce věrně sevrou ti,
jako bys v dlani zavíral
krvavou růži na pouti
tím životem, co dal i vzal?

Kde je — co dal? Co člověk má?
Či pouze to, co zarmoutí
i času odolává dál
a divě kvete na proutí?

Co člověk má? Snad ruce dvě,
kterými tvrdě objímá
rýč, ženu, zbraň i tento svět,
než padne jeho hodina
a on je složí na prsou
jak ptáče křídla znavená?
Co člověk má? Snad smrt jen
svou,

i když rukama živýma
lidé ho potom ponesou?

Co člověk má? Jen osud snad
s osudem světa sepjatý.
A navždy tak je s lidmi spjat
paží i hlavou, srdcem, rty,
každým svým dechem, ba i snem,
vším, co je v něm, co člověk má,
vášnivým celým životem,
že se jak růže červená —
tím sadem rozvoněn a vzňat!

Ústřední oborová sekce pro umělecký přednes zvolila tuto báseň jako povinný text pro účastníky Wolkrův Prostějov 1967. Wolkrův Prostějov bude ústředním kolem STMP a bude uspořádán důsledně na principech soutěže — proto bude každý soutěžící, který do ústředního kola postoupí, povinen připravit si vedle svého volně vybraného textu i přednes Mikuláškovy básně. To se ovšem týká jen účastníků II. věkové kategorie (nad 15 let) a jenom z českých krajů. Pro slovenské účastníky bude zvolen text slovenský. Povinná báseň má umožnit porotě lepší srovnatelnost výkonů soutěžících.

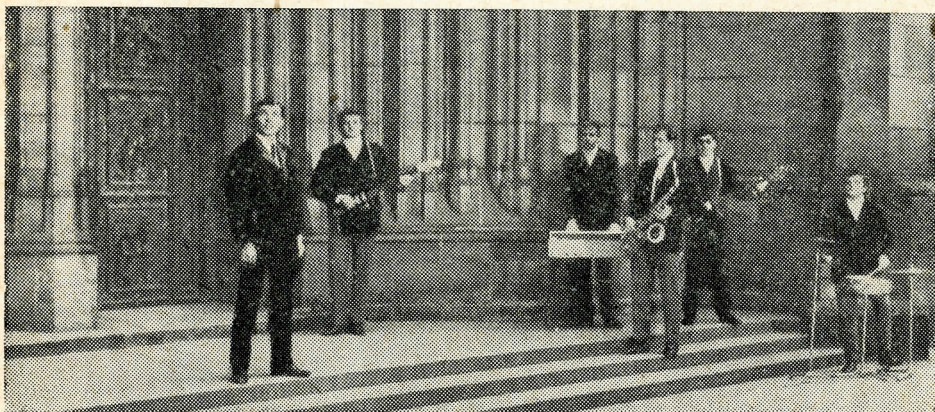
LÍNEJ SKAUT

Hudba Petr Janda / Text Pavel Chrastina

Z repertoáru Olympiku

V Podo-lí skaut línej žil, plnej sí-ly zdá se byl, jednu
 zá- vadu v-astnil, on napil se rád. Jednou z rá-na žízeň měl, zahnat
 tíseň z žízne chtěl, pivní čá-ru zkoumat šel, upil se mlád. Pivo-
 čára kouzlo má, totiž k pípě cestu zná a už nikdy ne-pus-tí toho,
 kdo se poní dá. Teď ve stínu lí-py spí, prázdněj sud mu v hlavě zní, věčnej
 sen o pí-pě sní a leží pod ní. Pivo ní.

„Melodien von Gestern und Heute“

HŘÍCH

Hudba Angelo Michajlov / Text Eduard Krečmar

Zpívá Václav Neckář

Z rozhlasových pořadů Písničky pro Petra a Lucii

Moderato

C G7 C G7 C Dmi

1. V po-hle-du hřích a ústa ne-vin-ná,
2. Zastře-ný vzdech a ústa hlado- vá,

Dmi F6 Dmi6 Dmi Emi G7 C7 F

stud ve tvá-řích a přece začí - ná, po-ko-jem zní jen
v těch čtyřech zdech se ně-co pocho- vá co do-zní- vá s tou

Dmi G7 C A7 Dmi

hud- ba tlu- me - ná - á a o - na po- dlé-
pís- ní tlu- me - nou - ou, vždyť ská- ly ne- vra-

1. F6 D7 G G7 2. F6 G7 C7

há, ztrace- ná - cí dětství ozvě- nou, jak

F G7 Emi Ami

žůs nartech nesmělých - ch prvně sa - ma o - kou-

Dmi F6 F6 G7 C

ší lásku dospě- lých - ch, v po-hle-du hřích a ústa spále-

Dmi Dmi F6 Dmi6 Dmi Emi

ná, zna-la to z knih a teď se červe-ná,

G7 C7 F Dmi G7 C A7

- ro-ze-chvě- lá z těch pla- chých do- ty - ků - ů. Pod

Dmi F6 D7 C C Gmaj7 C

vič- ky u - krý - vá perly ze vzly- ků - ukrý-

Dmi7 G7 C F C Cmaj7 C Dmi7
 vá - perly ze vzly- ků, - u-krý - vá
 Dmi G7 G7 C F C
 - per- ly ze vzly - ků.

Eva Pilarová na fotografií L. Svátka

MÁJOVÁ ROMANCE

Hudba Jaroslav Tvrď / Text Pavel Grym

Zpívá Ljuba Hermanová

Pomalů (ne příliš)

G *Ami*

Byl pozdní večer, slunce šlo už spát, byl večer, o němž moh' by Mácha psát, má-jo-vý

D7 *G* *G7*

večer, v němž si bí-lý mrak ve svitu luny oblék' černý frak. Byl pozdní večer a ten básník

C *A7*

snad poplet mi hlavu, ne-mohla jsem spát, takhle to a-si vždycky začí-ná a já jsem

D7 *rit.* *Gmi* *D7*

před tím byla ne-vinná. Za ruku vzal mě, tak přec to má být, do vlasů šeptal, to že prý chce

Cmi *G7* *Bb7* *Eb7* *Rychle Ab*

byl pozdní večer večer májový, co bylo dál to každý zná, to každý ví, že čůčka ne-ní

Ab

hrách, že Valdauf ne-ní Vlach... [Pardon.] A potom zmi-zel, život však jde

Bbmi *Eb7*

dál, proč plakat pro to, co mi život vzal? Bu-de snad ži-vot

Ab

proto ji-na-čí, když do polštá-ře smu-tek vyplá-čí? Snad měl mě

Ab7 *Db*

rád, snad se mě ta-ky bál, ně-co mi dal a ně-co ta-ky

Bb7

vzal, byla jsem sa-ma dřív než vzešel den a já se

Eb7 *Ab* *G* *Gb* *F* *Half time Bbmi* *Eb7*

klidně smírím so-su-de-he-he-he-hém a já se klidně,

Bbmi *Eb7* *Bbmi* *Eb7* *a tempo Eb7* *Ab*

a já se klidně, a já se klidně smírím so-su-dem.

PRVNÍ ŘÁDKY

Jan Sucharda Cesta k literární slávě

Jo,
v noci tak potichu
vyvraždit všechny literáty,
začínající i nezačínající,
všechny recenzenty a kritiky,
potom si umýt ruce
a sednout ke stroji
a napsat na ně
Velkou Panychidu.

Dilia

Československé divadelní a literární jednatelství, Vyšehradská 28, Praha — Nové Město

A. Adamov
J. Audiberti
R. de Obaldia

PING-PONG. Přeložil J. Kopecký
ČERNÁ SLAVNOST. Komédie o třech dějstvích. Přeložil J. Konůpek
VÍTR VE VĚTVÍCH SASAFRASU. Komorní werstern. Přeložila
E. Bezděková

A. Jarry

KRÁL UBU. Přeložil P. Voskovec, upravil M. Macourek a J. Grossmann

S. Delaneyová
J. Arden

CHUŤ MEDU. Divadelní hra. Přeložil J. Mucha
OSEL Z CHUDOBINCE. Překlad a úprava A. Bartušek a J. Theiner

Objednávky textů, katalogů a ZPRÁV DILIA, které měsíčně informují o všech novinách, posílejte na adresu DILIA, Celetná 25, Praha 1 — Staré Město, telefon 628-31.

repertoár malé scény

Vydává ministerstvo školství a kultury v nakladatelství Orbis, n. p. Redakce Repertoáru malé scény a Amatérské scény: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Pavel Bošek, Marie Vašínková. Grafická úprava: Valdemar Ungermann. — Technická redaktorka: Jana Zubíková. Redakční kruh: V. Bárta, V. Bartůšek, J. Bodláková, J. Černý, M. Kovářík, J. Podaný, J. Škvorecký, J. Vedral, I. Verner, I. Vyskočil. Adresa redakce: Praha 1, Vinohradská 3; telefon 221054. Tiskne Knihitisk, n. p., závod 2, Praha 2, Slezská 13. Rozšiřuje PNS, objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Vychází měsíčně; cena výtisku 2,50 Kčs. Toto číslo bylo odevzdáno tiskárně 12. prosince 1966. © Orbis, 1966 — F-10*61954.

Právo k provozování uveřejněných textů zadává Československé divadelní a literární jednatelství, Praha 2, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský, Praha 6, Čs. armády 20

POVÍDEJ

Hudba Petr Novák / Text Ivo Plicka

Zpívá a hraje Flamengo

Z přehlídky Třináct na houpačce

Solo kytara

1. Po-ví-dej, jestli tě má hodně rád, víc než
 2. Po-ví-dej, nechal tě být, vždyť měl tě tak
 3. Po-ví-dej, ne, já se nevrá-tím, jdi do-mů

já, jestli když ve-čer jdeš spát ti po-li-bek dá,
 rád, nebo's ho ne-cha-la být, když šel k ji-ný spát
 spát, svou lás-ku ti vy-pla-tím, víc ne-mů-žu dát

Hmi

tak ja-ko já, to už je dáv-no, tak po-ví-dej, hej po-ví-
 tak ja-ko já, to už je dáv-no, tak po-ví-dej, hej po-ví-
 jak jsem dal dřív, to už je dáv-no, tak po-ví-dej, hej po-ví-

dej.
 dej.
 dej.

po-ví-dej. - á -

á -

á -

Solo kytara od 116.

po-ví-

Hmi

dej. Jestli se ti po mě stýs-ká, když jdeš večer

spát, jestli, když večer se blýs-ká, ne-pře-stala ses bát

Coda

-dej, po-ví-dej, po-ví-dej, po-ví-dej. -

Solo kytara

PETR NOVÁK

ze skupiny Flamengo (dřív u George and Beatovens) má 21 roků, obrovský úspěch na rozhlasové Houpačce se svou skladbou Budu chodit po špičkách, víc než málo peněz (neboť Supraphon tuto písničku ani po její dvanáctiměsíční houpačkové kariéře nevydal na deskách!) a chlapecký hlas i způsob projevu. — Foto P. Hněvkovský

Zasloužilá umělkyně Ljuba Hermanová.
Foto Svátek

rms

1